

VERSLAG

OVER HET

bestuur en den toestand

DER

STADSZAKEN VAN TURNHOUT,

DEN GEMEENTERAAD VOORGEDRAGEN

IN ZITTING VAN 1 OCTOBER 1888.

TURNHOUT

BOEK- & STEENDRUKKERIJ JOSEPH SPLICAL

—
MDCCLXXXVIII.

MIJNE HEEREN,

In uitvoering van het artikel 70 der gemeentewet, hebben wij de eer UEd. verslag voor te leggen over het bestuur en den toestand onzer stadszaken, gedurende het dienstjaar 1887-1888.

TITEL I.

STAAT DER BEVOLKING.

—>>:3<<<—

Onze bevolking groeit immer aan. Van 17598 inwoners, die onze stad telde op 31 December 1886, was zij op hetzelfde tijdstip in 1887 geklommen tot 17800, waartusschen 8617 mannen en 9183 vrouwen.

Burgerlijke Stand.

GEBORTEN, OVERLIJDENS, HUWELIJKEN, ECHTSCHEIDINGEN,

ERKENNING EN WETTIGING VAN KINDEREN.

Alle inlichtingen deswegens zijn vervat in de omstandige tabellen die wij hier laten volgen.

Met eene vergelijking daar te stellen tusschen de jaren 1886 en 1887, wordt het UEd. vergemakkelijkt den staat der bevolking en de beweging van den burgerlijken stand in grond na te gaan.

Van de sterfgevallen in 1887 telt men er :

	MANNEL.	VROUWEL.
Onder 1 jaar	51	47
Van 1 tot 7 jaren	63	52
Van 7 tot 15 "	5	3
Van 15 tot 21 "	2	1
Van 21 tot 50 "	29	20
Boven de 50 "	67	70
	<hr/>	<hr/>
	217	193
	<hr/>	
	Totaal	410

Overleden in Januari	34
" " Februari	29
" " Maart	30
" " April	35
" " Mei	84
" " Juni	39
" " Juli	17
" " Augustus	34
" " September	26
" " October	18
" " November	25
" " December	39
	<hr/>
	Totaal 410

JAREN					
1886	1887				
316	330	MANNELIJKE	} GETAAL GEOPOORTEN	308	334
		VROUWELIJKE		624	664
TOTAAL				624	664
238	219	MANNELIJKE	} GETAAL STERFGE- VALLEN	239	194
		VROUWELIJKE		219	194
TOTAAL				458	388
00	00	Meerder gestorven dan geboren		00	00
147	251	Meerder geboren dan gestorven		147	251
10	6	MANNELIJKE	} GETAAL DOOD GEROELEN inde geboorten en sterfgevallen niet begrepen	17	8
		VROUWELIJKE		10	6
TOTAAL				27	15
AANMERKINGEN					
In 1887 zijn hier terstede 2 personen overleden die geen deel van de bevolking maakten; tervijl er 5 die hier woonachtig waren, elders overleden zijn.					

Volgens opgaaft zijn er gestorven in 1887 tengevolge van :

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Kroep	14	9
Mazelen.	29	36
Kiekhoeft	00	1
Kinderbedziekte	00	1
Typhuskoorts	2	00
Longtering en chronische borstziekte	24	21
Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleuris en acute ziekte der ademhalingswerktuigen.	36	31
Darmontsteking, afgang	30	21
Verscheidene ziekten onder de bovengenoemde niet begrepen	76	68
Verdrinking	2	00
Val van hooge plaats	2	00
Verworging.	0	1
Brandwonden.	1	1
Vuurwapens.	0	1
Rijtuigen of paarden.	1	0
Onbekend	0	2
	<u>217</u>	<u>193</u>
Overeenkomend totaal	410	

HUWELIJKEN.

Onderdom der gehuwden :

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Beneden de 18 jaren.	00	1
Van 18 tot beneden 21 jaren	10	17
» 21 » » 25 »	48	45
Mede te dragen	58	63

	Medegedragen	58	63
Van 25 tot beneden 30 jaren	28	25	
» 30 » » 35 »	13	15	
» 35 » » 50 »	11	7	
» 50 ten minste	2	2	
Getal huwelijken 112.	<u>112</u>	<u>112</u>	
Totaal	224		

ERKENDE EN GEWETTIGDE KINDEREN

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Erkend in de huwelijksakte.	7	7
Totaal	14	

VERANDERING VAN WONING.

De personen die van 1 Januari tot en met 31 December 1887 onze stad of haren buitenkring kwamen bewonen, worden onderverdeeld als volgt :

Van andere gemeenten van het rijk : 189 mannen, 201 vrouwen.			
Van buiten 's lands :			
Uit Holland	16	»	14
	<u>205</u>		<u>215</u>
Totaal	420		

Zijn van hier vertrokken :

Naar andere gemeenten van het rijk : 237 mannen, 206 vrouwen.			
» » koninkrijken en landen :			
» Holland	16	»	10
	<u>253</u>		<u>216</u>
Totaal	469		

Zoodat er 48 mannen en 1 vrouw meerder zijn vertrokken dan komen wonen.

REGISTERS DER BEVOLKING.

Wij hebben hieromtrent geene bijzondere opmerkingen te doen.

INBURGERING.

Wij ontvingen in den loop van 1888 twee verklaringen van inboorlingen onzer stad, die hunne hoedanigheid van Belg vergden overeenkomstig artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek.

REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKEN STAND.

De nederlegging dier ter Griffie der Rechtbank geschiedde ten geschikten tijde.

De Societeit St. Jan Francis Regis vroeg dit jaar 36 extracten.

Wij bestatigen dat de nieuwe schikkingen der wet van 16 Oogst 1887 (Moniteur van 2 September 1887), veel gemak bijbrengen.

De bepalingen betrekkelijk de akten van huwelijks toestemming voor behoefigen, op te maken door den officier van den Burgerlijken Stand, zijn van herhaaldelijke toepassing in onze Stad.

TITEL II

GEMEENTE-BESTUUR.

Gemeente-Raad.

Op zondag, 16 october 1887, heeft er eene gemeentekiezing plaats gehad voor de vernieuwing der kleinste helft van den Gemeente-Raad.

Bij deze verkiezing bekwamen de heeren :

P. Dierckx	508 stemmen.
Ed. Glénisson	468 „
J. De Somer	463 „
G. Van Pelt	455 „
F. Clymans	449 „
F. Verrydt	445 „
Aug. Nuyens	437 „

Het mandaat dezer leden zal eindigen met 31 December 1893. Zij hebben in zitting van 16 Januari dezes jaars den vereischten eed afgelegd, en hunne aanstelling is onmiddelijk daarna geschied.

De Commissiën des Raads zijn samengesteld als volgt :

1. ONDERWIJS.

De heeren Glénisson en Van Pelt.

2. FINANTIEN.

De heeren Glénisson, Hendrickx, Straelen en Van Pelt.

3. OPENBARE WERKEN, GEBOUWEN EN BRANDSPUITDIENST.

De heeren De Somer, Marynen, Nuyens, Van Pelt, en Goelen voor den buitenkring.

4. HANDEL, NIJVERHEID EN IJZEREN WEGEN.

De heeren De Somer, Glénisson, Hendrickx en Straelen.

5. LANDBOUW EN BUURTWEGEN.

De heeren Clymans, Goelen, Hendrickx, Verrydt en Wouters.

6. TEEKENSCHOOL.

In den Raad: de heeren Hombrouck en Van Pelt.

Buiten den Raad: de heeren Bartels, Daems en Taeymans.

7. MUZIEKSCHOOL.

In den Raad: de heeren Hombrouck, Straelen.

Buiten den Raad: de heeren Jos. Hendrickx, J. Van Loco, Ad. Versteylen en Em. Verrees.

Het College van Burgemeester en Schepenen zetelt van rechtswege in iedere Commissie.

College van Burgemeester en Schepenen.

Krachtens de wet van 30 December 1887, is er in zitting des Raads van 16 Januari laatst overgegaan tot de verkiezing van een Schepen.

De heer P. Dierckx, bij de jongste kiezing als raadslid herkozen, aftredende Schepen, vereenigde op zich de stemmen van al zijne tegenwoordig zijnde mede-Raadsleden.

Onmiddellijk na de zitting werd hij, bij besluit van het College, als Officier van den Burgerlijken Stand heraangesteld.

Gemeente-Ontvangst.

Zonder wijziging.

Personeel en inrichting der bureelen.

Twee oud-bedienden van het Stadhuis zijn in den loop van het jaar door de dood weggerukt.

De heer P. J. Heuvelmans, gedurende een-en-dertig jaren Secretaris der stad, en bijna sedert vijftig jaren als klerk en archivaris in de bureelen werkzaam, vereerd met het burgerkruis van eerste klas, aan wien in 1882 pensioen werd verleend op de middenvoorzieningskas, en wien de Raad een jaarlijksch pensioen verzekerde van 2000 franks, is te Herenthals op 22 Juli overleden.

De heer Adr. Jongenelen, voorheen hoofdbeampte bij den Burgerlijken Stand, aan wien in 1879 een jaarlijksch pensioen van 900 franks ten laste der gemeentekas werd verleend, overleed alhier op 11 Januari 1888.

Het dienstdoende personeel is hetzelfde gebleven.

Kiesexamen.

Voor den eenigen zittijd der kiesexamen in de maand Maart 1888, boden er zich alhier 38 kandidaten aan, waarvan 26 het onderzoek vroegen in de vlaamsche, en 12 in de fransche taal.

Deze laatsten bekwamen allen het diploma.

Een kandidaat in de vlaamsche taal bleef afwezig, en van de 25 overigen gelukten er 17.

Vier kandidaten voorzagen zich in beroep, maar mochten echter niet gelukken.

Kiezerslijsten.

Wij hebben ons in de eerste helft der maand Augusti met de jaarlijksche herziening der kiezerslijsten onledig gehouden.

Het volgend kort overzicht geeft een klaar bewijs van de belangrijkheid dier bewerking.

Op de lijst van 1887 werden afgeschrabt:

15 Algemeene kiezers, waarvan 5 zich elders zijn gaan

vestigen, 9 overledenen en 1 die niets meer betaalt.

24 Provinciale. Tusschen hen vindt men 9 vertrokkenen, 9 overledenen, 5 die den cijns niet meer betalen en 1 bij toepassing van n° 14 der samengevoegde kieswetten.

19 Gemeentekiezers, onderverdeeld in: 4 elders gehuisvest, 5 overledenen en 10 den cijns niet meer betalende.

Buitendien vervallen 4 algemeene kiezers tot den rang van provinciale, en 4 van provinciale tot dien van gemeentekiezers.

De nieuwe kiezers, voor de eerste maal op de lijsten gebracht, bestaan uit 5 algemeene, 75 provinciale en 24 gemeentekiezers.

Daarenboven worden verheven tot den rang van algemeene kiezer, 14 provinciale, en tot dien van provinciale, 6 gemeentekiezers.

De uitslag dezer omwerking is dus ten slotte dat de bepaald geslotene lijsten op 3 September inhouden:

327 algemeene kiezers.

860 provinciale „

1066 gemeente „

Wetgevende Kamers.

De kiezers voor de Wetgevende Kamers, op de lijsten gebracht voor 1888, worden onderverdeeld als volgt:

Kunstschilders, beeldhouwers, bouwkundigen	2
Logement-, hotelhouders en restaurateurs	5
Advokaten en pleitbezorgers	4
Bankiers, wisselaren en wisselagenten	3
Beenhouwers	8
Bakkers en banketbakkers	14
Winkeliers (klein handelaren)	16
Brouwers	7
Herbergiers en slijters in dranken	31
Landbouwers en pachters	33
Stokers	0
Aannemers van gebouwen	4
Fabrikanten en suikerraffineerders	12
Staatsambtenaren en bedienden	12
Provinciale en gemeenteambtenaren en bedienden	2
Letterkundige en dagbladschrijvers	0
Drukkers en boekhandelaren	7
Nijveraars (meesters van fabrieken of groote werkplaatsen)	16
Nijveraars niet bijzonder aangeduid	5
Rechters en Raadsleden	7
Metsers	1
Genees- en heelmeeesters	4
Schrijnwerkers	3
Molenaars	4
Ministers van eerediensten	11
Kooplieden, reeders, commissionarissen en makelaars	25
Notarissen	4
Officieren van het leger	0
Goud- en zilvermeden, juwelieren en horlogiemakers	2
Decoratie- en gebouwschilders	0

Mede te dragen 242

	Medege dragen 242
Apothekers en drogisten	4
Leeraren, onderwijzers	3
Eigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire gepensionneerden	32
Bedrijven niet aangeduid	46

—
Samen 327.

Gezwoornen.

De herziene lijst der personen die bevoegdheid bezitten om deel te maken der assisen, telt voor het loopende jaar 57 namen.

Kiezingen.

Op Dinsdag, 12 juni laatst, is het kiezerskorps van het Arrondissement te Turnhout vergaderd geweest om over te gaan tot de verkiezing van eenen Senator, en van drie Volksvertegenwoordigers.

De aftredende heeren: Graaf de Mérode, Senator, Coomans, Dierckx, en Nothomb, Volksvertegenwoordigers, katholieke kandidaten, werden met eene overgrootte meerderheid van stemmen tot het vervullen van een nieuw mandaat door het kiezerskorps vereerd.

Ziehier hoe de stemmen zich verdeelden:

SENAAT.

Geen strijd.

de Merode 1007.

KAMER.

Versluysen, (kandidaat van den landbouw)	170.
1 Coomans,	971.
3 Nothomb	917.
2 Diereckx	1008.

Bestuurzaken, stadschriften, archieven.

Zonder verandering.

Gemeentegoederen.

ROERENDE EN ONROERENDE.

Wij hebben, uit rede van verval, een gedeelte van het gebouw der Staatsmiddelbare school heropgebouwd.

Ook komt de brug, toegang verleende tot het gebouw " Het Kasteel „ naar behooren hersteld te worden.

Het eerste werk werd aanbesteed voor den prijs van 3078 franks, en toegewezen aan den heer Lüd. Gys, meester-metsers alhier.

De verbeteringswerken aan de brug zijn aangenomen door Mr Ant. Faes, meester-metsers, voor 3933 franken, en de noodige kasseiingswerken op dezelve, door den heer Hub. Gervais, aannemer van werken alhier, voor de som van 689 franken.

De jachtverpachting op de goederen der gemeente geschiedde voor zes jaren, mits den jaarlijkschen prijs van dertig franks.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Ingevolge bekomene machtiging der bestendige Deputatie, zijn wij bij akt van 3° Maart 1888 overgegaan tot den verkoop van vijf parceeltjes grond en voorhoofden van wegen, tot rechtmaking der buurtwegenis.

De aanpalende eigenaars namen vrede met den voorgestelden schattingsprijs, en betaalden gezamenlijk 282.78 franks.

Betwistbare zaken.

Over het geschil, ontstaan over een gedeelte blijkhof, palende westwaarts den eigendom der Staats middelbare school, en waarvan wij voorgaande jaar gewaagden, is geen recht gesproken, daar de eischer van zijne bewering heeft afgezien.

Gemeente-reglementen.

Op 22 Mei 1888 stemde de Raad eene politieverordening op den verkoop van *Margarine* of kunstboter, ter markt en ten huize der winkeliers.

Dit reglement, voor kennis genomen door de bestendige Deputatie in zitting van 1 juni 1888, is na de wettelijke afkondiging, op 14 juni volgende van kracht geworden.

De Raad heeft zich ook onledig gehouden met het bespreken van een ontwerp van verordening voor het houden

eener paardenmarkt in de maanden Februari en September.

Het is te voorzien dat deze bepalingen voor het aanstaande jaar toepasselijk zullen zijn en wij verhoplen dat de paardenmarkten zullen mogen gelukken.

TITEL III.

GEMEENTE INKOMSTEN.

Ontleding der gemeente-rekening van 1887 en waardeering der begrooting van 1889.

GEWONE EN BUITENGEWONE ONTVANGSTEN

a. GEWONE.

Erfelijke inkomsten.

	Rekening.	Begrooting.
Verhuring van huizen en andere opbrengende gebouwen	6551, »	6551, »
Verkoop van turf, schadden, hout en strooisel enz.	78,40	100, »
<i>Gemachtigde heffingen, schattingen en belastingen.</i>		
Voor het onderhouden en verbeteren der buurtwegen	5778.13	5800, »
Opbrengst van het staangeld in het vleeschhuis	512, »	500, »
Gewone additioneele centiemen op de belastingen	4927,08	4900, »
1/4 der belasting op de honden	530.93	530. »

Aandeel der stad voor de afgeschafte octrooi-rechten volgens de wet	68851.22	68851.22
Belastingen op de rijtuigen op veren of riemen	3170. »	3200, »
Idem op paarden en ossen	4478.40	4550, »
Idem van de belasting op het behouwd kadastraal inkomen der bewoonde huizen, lusthuizen en nijverheidsgebouwen, gebracht op 15%	39750,00	40000, »

Andere ontvangsten.

Opbrengst der ruiming van de stadspissijnen en gemakken	75, »	75, »
Opbrengst der akten van den burgerlijken stand	159,80	175, »

b. BUITENGEWONE.

Goed slot der vorige rekening	60179.03	100,00
Overschot der vorige dienstjaren op de begrooting	00.00	26124.64
Toelage van de provincie voor de stadsteekenschool	600, »	600, »
Toelage van den Staat voor de stadsteekenschool	600,00	600
Id. id. 1885 thans ontvangen	600,00	00,00
Toelaag voor de muziekschool van de provincie	500, »	500, »
Id. van den Staat voor de muziekschool	00,00	500, »
Id. id. id. 1883, 1885 en 1887 nog te ontvangen	00,00	1500, »
Id. voor het lager onderwijs van den Staat	8705, »	9000. »
Id. id. id. Provincie	5500, »	5500, »
Id. voor de bewaarscholen van de provincie	750, »	750, »
Id. van Provincie en Staat voor de afwatering der Bentel- en Klinkstraten, niet gebruikt in 1885, en andere waterwerken, niet ontvangen	00,00, »	5250, »

Verschillende ontvangsten, interesten der spaarkas begrepen	1027,81	600, »
Buitengewone opcentiemen	30180.72	30100, »
Militaire logementen, transporten, enz.	00.00	1000. »
Teruggave van de verschotten gedaan voor de kuisching der rivieren <i>ex officio</i> , ten laste der boordegenaars	00,00	1000, »
Opbrengst van reeds verleende en nog te verleenen concessiën voor begraafplaats op het gemeentekerkhof	00,00	600, »
Belasting op de draaiorgels, tenten en barakken	2005.38	1500. »
Schoolgelden der betalende leerlingen in de lagere scholen	2201,50	2000, »
Schoolgelden der betalende leerlingen in de bewaarscholen	136,50	150, »
Vermoedelijke opbrengst van den buurtspoorweg Antwerpen-Oostmalle-Turnhout (3 1/2 % op 182,000, »).	6581.87	6370, »

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

1. Kapittel. Huishoudelijk plaatselijk bestuur	16106,02	16910, »
2. » Publieke veiligheid en gezondheidsgesteltenis, enz.	23996.78	25160, »
3. » Gemeentewerken	11120.88	11250, »
4. » Handel en scheepvaart	00,00	00,00
5. » Caserneering, logementen en militaire transporten	9.60	1000, »
6. » Publieke weldadigheid	72986.48	70826.74
7. » Eeredienst.	1300. »	1300, »
Mede te dragen	125519.76	126776.74

	Medege dragen	125519.76	126776.74
8. Kapittel. Openbaar onderwijs		40052,34	41651.96
9. » Schoone Kunsten.		6090.21	6:00, »
10. » Gevestigde schuld.		9520.09	9512.09
11. » Regelingen		338.73	500, »
12. » Herhalingen		5189.04	2220.80
13. » Buitengewone uitgaven		3973,67	1201.20
14. » Verschillende uitgaven		5597.54	4113.25
15. » Nieuwe werken en bijzondere uitgaven		6670. »	23811.08
	Totaal	202951.38	216587.12

UITKOMST DER BEGROOTING VAN 1889.

Ontvangsten.	fr.	228579.86
Uitgaven	»	216587.12
	Overschot fr.	11992.74

Oude schulden.

Deze zijn dezelfde gebleven.

Leeningen.

Wij verwijzen hiervoor naar het verslag van 1885-1886.

Financiële gesteltenis.

De Commissie van financiën, in haar verslag over de Stedelijke rekening van 1887, wijst er op dat onder Kapittel XV, "Nieuwe werken en bijzondere uitgaven" voorkomen.

Art. 1. — Afwatering der Bontel- en Klinkstraten, niet gebruikt in 1885, en andere waterwerken, frs. 15750.

Art. 2. — Voor verbetering der riolen en waterloopen, niet gebruikt in 1885, frs. 1691.08.

Zij doet aanmerken dat deze kredieten beschikbaar blijven, en dus over te dragen zijn op de aanstaande begrooting van 1889, alsook den tegenpost, uitmakende artikel 5 van het eerste kapittel der buitengewone ontvangsten: Toelaag van Staat en Provincie voor bovengemelde werken, omschreven in artikel 1, hiervóór vermeld: frs. 5250.

Aldus zou de boni der nedergelegde rekening, verminderd met de twee posten, nos. 1 en 2 van kapittel 15, die blijven over te dragen, te samen frs. 17441.08 — en met de som van frs. 34864,41 die uitmaakt het eerste artikel der loopende begrooting, vermeerderd met fr. 5250 — toelaag van Staat en Provincie (art. 5 der buitengewone ontvangsten) over te dragen, waarlijk beloopt frs. 5025.90.

Een opcentiem op de drij grondslagen, gaf in 1886 frs. 843.08 en thans frs. 847., verdeeld als volgt:

Grondlasten.	frs. 371,44
Personeel.	frs. 332,42
Patenten.	frs. 143,14

Comptabiliteit.

BEGROOTING VAN 1888.

De Bestendige Deputatie bekrachtigde de voorstellen van den Raad, en keurde de begrooting goed:

In ontvangsten	frs. 231006.68
In uitgaven.	» 221799.02
In overschot.	» 9207.66

Rekening van 1887.

De nedergelegde rekening beloopt:

In ontvangsten	frs. 255032.77
In uitgaven	» 202951.38
In overschot.	» 52081.39

Pensioenkas der toegevoegden.

De opneming van dit fonds op 19 januari laatst, getuigde dat de toestand was als volgt:

Ontvangsten	fr. 1635.66.
Uitgaven	fr. 437.50.
Overschot.	fr. 1198.16.

Met dit batig slot is er op 11 April 1888 voor het pensioenfonds aangekocht eene belgische obligatie 30/0 N° 18415 van 1000 mits fr. 928.59°.

TITEL IV.

LIEFDADIGE GESTICHTEN.

Bureel van Weldadigheid.

De heer Jos. Van Ravestyn, gedurende vijf-en-twintig jaren lid van het Armbestuur, en Voorzitter sedert

27 augusti 1883, bekam bij koninklijk besluit van 13 maart II. het burgerlijk ceereteeken, bestaande in de medalie van eerste klas, voor bewozone diensten aan de openbare liefdadigheid gedurende deze lange reeks van jaren.

Reeds in zitting van 12 november 1887, hebt Gij u deze verdienstvolle loopbaan herinnerd, en dankbetuigingen gestemd, die wij met innige voldoening den achtbaren Voorzitter hebben vertolkt.

In vervanging van den heer H. Van Dooren, ontslaggever, is tot lid van het Bureel gekozen de heer Jos. Versteylen, Griffier bij het Vredegerecht alhier.

Geneeskundige dienst.

Zonder wijziging.

Roerende en onroerende goederen.

Hieraan is geene verandering toegebracht.

Giften en legaten.

Het Armbestuur ontving eene gift van 6000., franken, door de erfgenamen van wijle den heer Ign. Van Lissum, bij akt van Mr Ceulemans, notaris alhier, dd° 24 oktober 1887.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Zonder bijzonderheden.

Afleggingen en aanleggingen van kapitalen.

Bij machtiging van 1° mei 1888 legde op 11 juni volgende het Armbestuur van Beersse eene rent af aan dit van Turnhout, dewelke in kapitaal bedroeg frs. 1269.84.

De erfgenamen P. J. Huybrechts legden ook af op 25 juni 1888, eene rent groot in kapitaal frs. 6349.20.

De volgende kapitalen werden heraangelegd :

- 6500 frs. in eene Belgische obligatie 3 0/0 N° 18151 ;
- 1400 frs. in eene dito, N° 18748 ;
- 6800 frs. in eene dito, N° 18845.

Comptabiliteit.

REKENING 1887.

Deze werd goedgekeurd in :

Ontvangsten	fr. 67850.69
Uitgaven	» 57705.56
Goed slot.	fr. 10145.13

BEGROOTING 1888.

Zij bedraagt :

In Ontvangsten	fr. 64053.56
In Uitgaven	» 63898.06
In overschot	fr. 155.50

In 1887 bedroeg het aandeel der Stad tot vorming van het gemeenzaam fonds fr. 10445.40, terwijl, volgens reke-

ning van hetzelfde dienstjaar, hiervoor aan de stad eene som van 15650.25 fr. werd toegekend.

Voor het jaar 1888 is het aandeel der stad gebracht op fr. 10558-80 à rato van 0.60 c per hoofd op 17598 zielen.

Onderstanden, uitdeeling.

Wij ontleenen aan de nedergelegde rekening eenige cijfers, die u over de bijzonderste onderstanden nader zullen inlichten.

In geld	fr. 12000,00
In brood	» 10824,32
In kleederen, lijnwaad en beddegoed.	» 969,42
In geneesmiddelen	» 2433,35
Jaarwedden der genees-, heel- en vroedmeesters.	» 3000,00
Mondkosten enz. der bestedingen	» 12990,77
Voor armen, ter woonst in andere gemeenten geholpen in 1887	» 1998,01
Voor armen ter woonst in vroegere jaren.	» 488,13
Voor huishuren	» 2703,00
Aan vreemde behoeftigen, alhier ondersteund (in verschot)	» 3809,23

Betwistbare zaken

De som, door de gemeente Watermael-Boitsfort verschuldigd sedert 1868, is eindelijk in 1887 betaald door de gemeente Auderghem, in principaal en intresten, samen fr. 1335.63c.

Godshuizen .

BESTUUR.

Door overlijden van den heer J. F. Truyens, geheim-schrijver der Commissie, van welke taak hij zich steeds met iever heeft gekwetend, drager van het Burgerlijk kruis van 1^e klas, heeft deze tot zijnen opvolger gekozen den heer Jan Gils, inboorling dezer stad.

Roerende en onroerende goederen.

De verpachting der jacht is op 18 juli dezes jaars geschied voor een termijn van zes jaren terwijl de openbare herving der onroerende goederen op 5 november 1887 plaats had voor negen jaren.

Giften en legaten.

Geene bijzondere giften werden gedaan.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Bij akt van 10 januari 1888 werden er eene zekere hoeveelheid kanadaboomen verkocht namens de Godshuizen; de opbrengst was 140 franken.

Ook is er door het Bestuur aan de heeren Meeuwesen & Cie, sigaarmakers te Breda, een stuk land verkocht langsheen den ijzerenweg van den Staat, om voor bouwgrond te worden benuttigd.

Men betaalde hiervoor 4800 franken.

In ons vorig verslag hadden wij hier reeds iets van kunnen vermelden, en onze vooruitzichten hebben zich verwezenlijkt.

Aflegging en aanlegging van kapitalen.

Aan het meisjes-weezenhuis werd afgelegd door Emm. Bellemans te Arendonk, eene rent, groot in kapitaal fr. 544.20, welke som is herplaatst in obligatiën der Belgische Staatsschuld 2 1/2 0/0.

Het Beggijnhof ontving twee alleggingen van rent door de gemeente Weelde, waarvan de eene beliep tot fr. 1814.05 en de andere tot fr. 2218.

Het Bestuur der Godshuizen vroeg de machtiging om derzelve opbrengst te mogen gebruiken tot herstelling van gebouwen op het Beggijnhof, welke vraag is ingewilligd.

Comptabiliteit.

Voor 1888 zijn de begrootingen vastgesteld geworden als volgt:

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
St. Elisabeth's Gasthuis	fr. 37102,01	fr. 37065,00	fr. 37,01
St. Petrus Godshuis	» 40951,93	» 39010,98	» 1940,95
Beggijnhof	» 26258,59	» 26163,18	» 95,41
Algemeen totaal	fr. 104312,53	fr. 102239,16	fr. 2073,37
Die voor 1887 bedroegen	» 75515,70	» 74918,42	» 597,28
Verskil in { Meer	fr. 28796,83	fr. 27320,74	fr. 1476,09
{ Min			

De nedergelegde rekeningen over 1887 bedragen:

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
St. Petrus Godshuis	fr. 39963,10	fr. 28520,84	fr. 11442,26
Beggijnhof	» 16493,58	» 15860,27	» 633,31
			Malislot
St. Elisabeth's Gasthuis	fr. 21615,07	fr. 24162,19	fr. 2547,12

Betwistbare Zaken.

Het proces der Godshuizen tegen den Staat voor den afstand van een gedeelte grond tot verbinding der dok N. 1 aan de standplaats van den ijzerenweg, is nog hangende voor het Hof van beroep.

Beggijnhof.

FONDATIE EN INFIRMERIJ.

Dit jaar waren er zeven zieke of gebrekkige beggijnen in de Infirmierij opgenomen. De Fondatie voorziet steeds in den onderhoud van 9 anderen.

Ste Elisabeth's Gasthuis.

Het getal religieusen is bepaald gebleven op negentien.

Het middelmatig getal verpleegde zieken bedroeg 41.

De dagelijksche onderhoudsprijs per persoon beliep in 1888 fr. 1.56.

Men onderhield ten laste van :

Turnhout	332 personen.
Andere gemeenten.	8 " "
Staat	2 " "
Gemeenzaam fonds	4 " "
Voor hunne penningen	19 " "
	— — —
	365 personen.

St Pieters Godshuis.

De gemiddelde bevolking van het gesticht bestond uit 123 bestedingen. Acht kloosterzusters voorzien in den inwendigen dienst.

Zinneloozen.

De stad voorzag in den onderhoud van 25 zinneloozen, in de verschillende verzekeringshuizen des Rijks geplaatst, en betaalde hiervoor fr. 2503.49 in 1887.

Blinden en doofstommen.

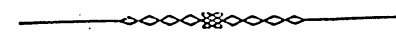
De som hiervoor uitgegeven bedraagt fr. 647.12. Vier stomdooven en twee blinden zijn geplaatst te Brugge, een blinde te Zwijndrecht en een stomdoove te Lovendegem.

Bedelaarswerkhuisen.

Het middelmatig getal der te onderhouden bedelaars was 29. Benevens de tusschenkomst voor 3/4 door het gemeenzaam

fonds, betaalde de stad nog voor hunnen onderhoud frs. 2485.13.

De hervormingschool te Ruysselede telde vijf inboorlingen van Turnhout, waarvoor betaald werd fr. 1491.85.

**TITEL V.
E E R E D I E N S T.**

Geestelijkheid.

Geene enkele wijziging heeft zich voorgedaan sedert ons laatste verslag.

Kerkfabrieken.

Zonder verandering.

Rekeningen — 1887.

a. ST. PETRUS KERK.

De bestendige Deputatie des provincieraads keurde dezelve goed zoo als zij werd voorgedragen, te weten :

In ontvangsten	op fr.	18322.90
In uitgaven	» »	18311.84
		— — —
Met een overschot van	fr.	11.06
		3

b. O. L. VROUW TE SEVENDONCK.

Deze werd mits eene kleine wijziging door de provinciale overheid vastgesteld :

In ontvangsten	op frs.	681.22
In uitgaven	» »	648.03
Met een overschot van	frs.	33.19

Begrootingen — 1888.

a. ST. PETRUS KERK.

De bestendige Deputatie in hare zitting van 13 Januari 1888, bracht verschillende wijzigingen toe aan de voorgelegde begrooting.

Het artikel 13 der ontvangsten :

Opbrengst van het kerkhof, verkoop van gras, enz. fr. 56, werd in zijn geheel verworpen met de rubriek " daar het kerkhof door de gemeente onderhouden wordt is de opbrengst van hetzelfde voor de gemeente. „

De gewijzigde begrooting werd vastgesteld :

In ontvangsten	op fr.	29677.20
In uitgaven	» »	27847.79
In overschot	op fr.	1829.41

b. O.-L.-VROUW TE SEVENDONCK.

De begrooting dezer kerk onderging geene verandering van den kant der bestendige Deputatie, die dezelve aannam :

In ontvangsten	op fr.	700.80
In uitgaven	» »	669.42
In overschot	op fr.	31.38

Roerende en onroerende goederen.

De onderhandelingen aangeknoopt tot het plaatsen van een nieuw orgel in St Pieters kerk, hebben den gewenschten uitslag bekomen.

De kerkraad heeft eene verbintenis aangegaan met den heer Car. Anneessens, orgelmaker te Geeraardsbergen, wiens uitgebreide kennissen in het vak alom worden gewaardeerd.

De overeenkomst tusschen partijen gesloten, is door de bevoegde Overheden behoorlijk goedgekeurd, en naar wij vermoenen, zal het nieuw orgel nog voor het einde van dit jaar geplaatst zijn.

Tijdens het bezoek dat vier leden van het provinciaal Comité van Monumenten aan de St. Peeterskerk brachten, wees men op herstellingswerken te verrichten aan de volgende kunstgewrochten :

1° Eene schilderij : " De ontmoeting van Jacob en Esaü " toegeëigend aan P. J. Verhagen.

2° Een triptiek voorstellende : " Het leven der H. Apollonia „ gedenkteeken der familie Kintschot, en een der merkwaardigste kunstwerken in de hoofdkerk vervat.

Uit het onderzoek door een deskundige bleek dat de

P. Kintsch

onkosten geraamd werden te samen op 900 franks; gedeeltelijk door de fabriek, Staat, provincie en gemeente te dragen.

Men trad te dien einde in onderhandelingen die echter den gewenschten uitslag nog niet hebben bekomen.

Giften en legaten.

Legaten werden er door de kerkfabrieken niet ontvangen.

Een koninklijk besluit van 30 maart 1888, machtigde de fabriek van St. Pieter tot de plaatsing eener geschilderde glasraam in den omvang van het koor, welke gift is gedaan namens den heer Mart. Van Moll, bijzondere, in leven te Turnhout woonachtig.

Kapitalen.

De herstellingswerken aan het orgel zullen, volgens overeenkomst, eene uitgaaf vergen van 17000 franken, geheel te dragen door de Kerkfabriek op drie verschillende dienstjaren volgens voorgebrachten staat.

In dit vooruitzicht heeft de fabriek van af 1869 tot en in besloten 1878, (1871 alleen uitgezonderd) besparingen gedaan, welke gedeeltelijke stortingen op de Spaarkas met de gekapitaliseerde interesten thans eene som uitmaken, die zal toelaten ruimschoots in de behoefte te voorzien.

TITEL VI.

OPENBAAR ONDERWIJS.

COLLEGE VAN HUMANITEITEN.

Dit gesticht behoudt zijne goede faam en geeft voortdurend bewijzen van het deugdelijk en grondig onderricht, welk de leerende jeugd er geniet.

Ook wordt het onderwijs alom hooggeschat, daar het getal leerlingen, uit alle gewesten des lands, van jaar tot jaar toeneemt.

Staats middelbare school.

Geene veranderingen hebben zich gedurende het afgelopen jaar in het onderwijzend personeel opgedaan; alleenlijk heeft de heer Collaer, welke op 12 Juli 1887 voorloopig een ziek zijnde professor kwam vervangen, na dezès herstelling onze stad verlaten en werd benoemd tot Peruwelz.

GEMEENTE LAGER ONDERWIJS.

In het personeel der stads lagere scholen heeft zich geene verandering voorgedaan.

Het getal scholieren in de gemeentjongensschool steeg op 15 maart 1888 tot 100, waartusschen 96 kosteloos en 4 mits betaling.

De bevolking der gemeente meisjesschool was op zelfde datum geklommen tot 185, waartusschen 49 betalende leerlingen voorkomen.

De gemeentebewaarschool telde 125 kosteloze bezoekers en 27 betalende.

Onderstand voor het lager onderwijs.

De nedergelegde rekening over het dienstjaar 1887, geeft voor ontvangst ten titel van toelaag voor het lager onderwijs in onze stad :

Van den Staat.	fr. 8705
Van de Provincie	» 5500
Van den Staat voor de Bewaarschool	» 750

BIJZONDER LAGER ONDERWIJS.

In de aangenomene school voor meisjes, bestuurd door Mej. Ph. Moerman, hebben geene wijzigingen in het personeel plaats gehad.

Ook werd de toelaag uit de Stadskas voor 1888 behouden op 7789.56 franken. Op 14 Maart II. gingen er 410 kinderen ter school, tusschen dewelke men 30 betalende leerlingen telde.

In de aangenomene jongensschool, onder het bestuur van den heer Ad. Fr. Jacobs, werd de heer Egidius Vanden Berg, welke zich verplaatste naar Merxem, opgevolgd door

den heer Josephus Ludovicus Janssen, gediplomeerd onderwijzer der normaalschool van Mechelen.

Voor 1888 werd de stadstoelaag vermeerderd met 1150 franken, eensdeels bij verhooging van jaarwedde der zes hulponderwijzers, en anderdeels bij vermeerdering van uitgaaf aan schoolbehoefden bij inrichting eener zevende klas.

In den kantonalen kampstrijd voor lagere scholen in 1887, verwierf dit gesticht schitterende onderscheidingen.

Van de 28 mededingers behaalden er 11 het bekwaamheidsgetuigschrift.

De meeste hunner bekwam 168.2 punten op 200 en kwam de tweede voor in de rei der bekroonden, terwijl de minste zelfs 129.1 punten behaalde. De Gemeenteraad stemde uit dien hoofde eene toelaag van 100 franken om in prijsboeken aan de overwinnaars te worden uitgedaald.

Deze school werd bijgewoond door 656 kosteloze, en 28 betalende leerlingen.

Dit overgroot getal doet den bloei der school meer en meer uitschijnen.

De aangenomene gemengde school van Sevedonck werd bezocht door 43 jongens en 37 meisjes; 24 leerlingen ontvingen er het onderwijs mits betaling.

Het getal kinderen, in de bewaarschool in de Beekstraat opgenomen belooft tot boven de drij honderd.

De zondagscholen voor volwassenen, onder het bestuur

der geestelijkheid, blijven voortdurend druk bezocht.

In de school der Nonnen van het H. Graf ontvingen 489 kinderen het onderwijs. Tusschen hen waren 246 betalende, 133 kostelooze, en 110 leerden daarenboven kantwerken, naaien, breien, enz.

Nijverheid-Ambacht en Normalscholen.

Geene.

Bijzondere Kostschool.

Het pensionnaat der Sepulchrienen telde in 1888 veertig kostgangers.

TITEL VII

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN.

Teekenschool.

Het nut, uit de Teekenschool voortspruitende, wordt door onze bevolking meer en meer gewaardeerd.

De school wordt meestendeels bezocht door leerlingen uit de volksklas, die zich op stielen of nijverheidsvakken toelagen, en aldaar eene ondervinding komen opdoen, die hun later in de uitoefening van hun vak, onontbeerlijk zal zijn.

Zij telde 244 leerlingen, waarvan 75 in de klas der lijn-

teekening, 164 in de afdeelingen van Figuur en Ornament, gegeven door den heer P. P. Demeyer, en 75 in de afdeeling van Bouwkunde door den heer bestuurder P. J. Tacymans.

Wij zijn fier te kunnen aanstippen dat het onderwijs in dit gesticht grondig wordt gegeven. Een blijk hiervan vinden wij in den uitslag van den jaarlijkschen prijskamp van 1888 der Koninklijke Akademie van Schoone Kunsten te Antwerpen, alwaar de heer Alfons Strymans, oud-leerling onzer afdeeling van Figuur en Ornament, de volgende schitterende onderscheiding behaalde :

BEELDHOUWKUNST.

4° Graad.

Klasse: Boetseering der figuur naar het antiek beeld.
Strymans Alfons van Turnhout :

1° Prijs der uitmuntendheid.

id. „ der boetseering : antiek beeld.

id. „ der ontleedkunde : spieren en geraamte.

id. „ Algemeene geschiedenis, kleedij en oudheden.

id. „ Letterkunde (vlaamsche leergang).

2° „ der Kunstgeschiedenis.

De Gemeenteraad stemde in zitting van 5 Augusti II. eene buitengewone toelaag van 100 franken aan den bekroonde.

Het Staatsbestuur verleende dit jaar drij groote en vijf kleine zilveren ceremetalen.

Muziekschool.

De Stadsmuziekschool werd geregeld gevolgd door 48 leerlingen; het aantal ingeschrevenen voor het schooljaar 1887-1888 beliep 54.

De school telde 22 spelende leden, waaronder 7 voor viool, 4 voor klarinet, 2 voor fluit, 2 voor saxofoon, 2 voor cornet-à-pistons, 2 voor Beugel, 1 voor Saxhoorn-Alto, alsook een leerling voor Trombon en voor Tuba.

De morgenzittingen, in den loop van het jaar door de muziekschool gehouden, tot uitvoering van eenige muziekstukken, bewezen ten volle den vooruitgang der leerlingen.

Ook heeft het publiek op de jongste prijsuitdeeling kunnen beseffen dat de school in vollen bloei is.

Letterkundige genootschappen.

Deze bestaan ter stede niet.

Muziekgezelschappen.

Bij overlijden van den heer J. F. Truyens, is de heer Alfons Versteylen, advokaat, tot Voorzitter der Maatschappij "Orpheus" benoemd.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST.

OPENBARE GEZONDHEIDSGESTELTENIS.

De heer J. R. Snieders, in leven dokter en voorzitter der plaatselijke geneeskundige Commissie, is alhier op 9 April overleden.

Tot lid derzelve is in zijne vervanging gekozen de heer H. Huybrechts, dokter ter stede.

Hare leden verkozen tot hunnen voorzitter de heer L. Goffin, dokter, lid der voornoemde commissie.

De gezondheidstoestand onzer stad is onder alle opzichten bevredigend. Geene bijzondere gevallen van besmettelijken aard hebben wij te vermelden, en uit de aangiften van overlijden is te besluiten dat, in evenredigheid onzer steeds aangroeiende bevolking, de sterfgevallen zelfs niet zoo aanzienlijk zijn als in voorgaande jaren.

Er dient echter opgemerkt te worden dat de ziekte der kroep, en soortgelijke ontstekingen der ademhalingswerktuigen, tusschen de kinderen gansch het jaar voortduurden, en er eenige gevallen met doodelijken afloop werden waargenomen.

Koepokinenting.

Onze bevolking beseft meer en meer het nut der kosteloze koepokinentingingen.

Gedurende het jaar 1887 werd de pokstof aan 200 kinderen ingeënt. Het ware te wenschen dat onze burgerij ook de noodzakelijkheid begreep der herinentingen, en dezelve op ruime schaal liet toepassen.

Begravenissen.

Zonder wijziging.

Rampen en Ongelukken.

Onder de branden, die dit jaar in onze stad woedden, stippen wij aan als de bijzonderste:

Op 11 februari 1888, bij Mr Jos. Goossens, Paterstraat, werkhuis en houtmagazijn.

Op 19 februari volgende, gedeeltelijken brand van "Het Hoefke", einde Graatakker, eigendom van Mr L. Tubbax, bewoond door pachter Car. Lenaerts.

Op 28 mei ll. ledermagazijn van F. Dresselaers, Paterstraat.

Den 11 Augusti 1888 is de genaamde Embrechts Frans, werkmán, door eigen onvoorzichtigheid overreden, en nog denzelfden dag in het Gasthuis overleden.

Brandspuitdienst.

Het korps vrijwillige pompiers blijft zijnen vroeger verworven roem waardig. Het materieel is goed onder-

houden, en de oefeningen worden geregeld bijgewoond.

De heer P. J. Taeymans, kommandant van het korps, heeft in den loop des jaars zijn ontslag gegeven.

Steeds bij het eerste kleppen der alarmklok zijn de manschappen te been, en verschijnen oogenblikkelijk ter plaatse der ramp, om het vernielend element te keer te gaan.

Een krediet van 800 franken is toegestaan in de stedelijke begrooting van 1888, om een gedeelte der vrijwilligers van de noodige kleedingstukken te voorzien. Wij hebben het bestuur gemachtigd dit krediet te benuttigen.

Onderhandelingen werden aangeknoopt om te gerakon tot vollediging van het materieel.

Bovendien erkende de Raad de noodzakelijkheid der aanschaffing eener geschikte bergplaats; het gevoelen tot bouw van een doelmatig lokaal op de gronden van het kerkhof rond de St. Pieter's kerk, met gemeenen overleg tusschen het Kerkfabriek en de Stad, heeft algemeenen bijval verworven.

TITEL IX

JUSTITIE, OPENBARE VEILIGHEID, GEVANGENIS.

Politie.

In zitting des Raads van 12 November 1887 is de genaamde Maes Hendrik Lodewijk, geboren te Beersse den 24

Juli 1864, alhier woonachtig, tot toegevoegde aan den Commissaris van politie benoemd, in vervanging van Car. Heylen, ontslaggever.

Op 29 Mei II. stemde de Raad eene belooning van honderd franken aan den hoofdtoegevoegde Volders, en den toegevoegde van eerste klas Buyckx, uit hoofde van hunnen voorbeeldigen dienst.

Misdaden, Overtredingen, Aanhoudingen.

Van 1 September 1887 tot 1 September laatstleden werden er 606 proces-verbalen opgemaakt voor de volgende feiten:

Aanslag tegen de eerbaarheid	3
Bedelarij en landlooperij	9
Brandrampen	8
Eerrooverij	2
Ongemuilbande honden	8
Dieverij van hout en strooisel	89
Huisdieverij met of zonder braak	38
Dieverij van verschillende voorwerpen en hofvruchten	50
Misbruik van vertrouwen	0
Mishandeling, beledigingen en smaadwoorden	51
Andere overtredingen aan gemeente en provinciale reglementen.	150
Straatschennis en ruststoornis	55
Vernieling van veldvruchten	20
Zinneloozen toestand	1
Zelfmoord	0
	<hr/>
Mede te dragen	484

	Medege dragen	484
Drenkelingen		4
Doodsbedreigingen		2
Woonschennis		6
Aftroggelarij		0
Redding van kinderen		0
Banbreuk		0
Dronkenschap		100
	<hr/>	
	Totaal	596
Hierbijgevoegd : de Commodo & Incommodo :		10
	<hr/>	
	Samen	606

Ordonnantien en Reglementen.

Zonder wijziging.

Gevangenhuis.

Bevolking op 1 Januari 1887	60
Binnengekomen in het jaar	11053
Uitgegaan	11051
Bevolking op 31 December 1887.	62
Aanwezigheidsdagen	22798
Dagen van onderhoud ter infirmerij,	29
Zieke gevangenen	3
Sterftens	0
Gevallen van zinneloosheid	0

Paspoorten.

Men vroeg in den loop van dit jaar ten bureele der bevolking, 20 bewijzen van eenzelveheid.

Werkmansboekjes.

Slechts drie werkmansboekjes zijn sedert 1 September 1887 aangevraagd en afgeleverd.

Aanplakkingen, Openbare roepers.

Zonder verandering.

Loterijen.

Wij verleenden machtiging eene loterij-tombola in te richten bij den heer J. Smolders op den Antwerpschen steenweg, ten voordeele eener ongelukkige weduwe met hare minderjarige kinderen.

De opbrengst was 1975.55 fr.

TITEL X.

MILITIE

De alphabetische lijst der jongelingen, geroepen om in 1888 deel te nemen aan de loting voor de nationale militie, bevatte dit jaar 142 namen.

Vooraleer over te gaan tot de loting, bevoel de heer Arrondissementss kommissaris nog eene doorschrabbing, uit hoofde van Nederlandsche geboorternationaliteit, zoodat hun getal slechts 141 bleef bedragen.

In 1887 namen er 161 jongelingen deel aan de loting en in 1886 beliep hun getal zelfs tot 175.

Wij denken deze vermindering te moeten toeschrijven, eerstens aan de beperktheid der geboortens, maar bijzonder aan de sterfgevallen, door besmettelijke ziekte in 1869 in de akten van den Burgerlijken Stand bestatigd.

Het getal manschappen, door de stad te leveren, verminderde in evenredigheid, en daalde van 43 in 1886, op 38 in 1887 en op 35 in 1888.

Militieraad.

Buiten de voormelde lotelingen, verschenen nog voor den militieraad, 119 uitgestelden van vorige jaren, buiten 1 ontslagene in vreedstijd krachtens de wet van 27 December 1884, en 2 voorloopig ontslagenen volgens art. 29 der militiewet.

Zeven hunner zijn geschikt voor den dienst bevonden, zoodat er door de klas nog acht-en-twintig manschappen te leveren bleven.

Tusschen de mannen, die een dienstplichtig nummer trokken, bemerkten wij er acht, die vrijstelling bekwamen uit

hoofde van den dienst eens broeders, vier als onmisbare steun hunner moeder-weduwe, en eene als eenige wettige afstameling eener onbemiddelde familie.

Verdeeling van het contingent.

De ingelijfde manschappen werden aangeduid tot de volgende korpsen:

7. Linieregement	1
10. »	2
14. »	14
Regiment Carabiniers	2
» der Genie	2
» Lanciers	1
4. Regiment Artillerie	2
5. » »	1
6. » »	2
Vervangen door het Departement van oorlog	7
Achterblijver	1

Totaal 35

GELEERDHEID DER LOTELINGEN,

Volgens opgaaf, door de militianen zelf gedaan tijdens hunne inschrijving, wordt hunnen graad van geleerdheid vastgesteld als volgt:

Geleerden, 't is te zeggen kunnende lezen schrijven en rekenen 94.

Alleenlijk kunnende lezen en schrijven 5.

Kunnende lezen alleen 0.

Twee en veertig lotelingen hebben hoegenaamd geen onderwijs genoten, zoodat het getal geletterden nagenoeg 70% bedraagt.

Burgerwacht.

Zonder verandering.

TITEL XI.

OPENBARE BELASTINGEN. — JAAR 1888.

Kadaster.

Daar de heer J. Andries verplaatst is naar Hasselt, volgde de heer Lecluyse F. M. C. komende van Brecht, hem op als landmeter van het ressort Turnhout.

Rechtstreeksche Belastingen.

GRONDBELASTING.

Er waren 1003 artikelen.

Zij bracht op:

In Principaal voor den Staat	fr. 38111.13
In opcentiemen voor de provincie 11.	» 4192.24
» voor de gemeente 47.	» 17912.31

Algemeen totaal fr. 60215.68

Het belastbaar inkomen, tot grondslag dezer belasting dienende, bedroeg fr. 544446.98.

PERSONEELE BELASTING.

Men telde 1143 belastingschuldigen.

Het lastkohier bevat in:

Hoofdsom ten profijte des Staats	fr.	33468,52
Opcentiemen voor den Staat 15	»	5018,54
» » » 20 op het principaal der huurwaarde	»	1832,90
Opcentiemen voor de provincie 12	»	4016,08
» voor de gemeente 47	»	15729,63
Boeten, opnemingen en schattingen	»	70,35
Algemeen totaal	fr.	60136,02

ONTLEDING.

Huurwaarde : fr. 183290.

Deuren en vensters : 1795 aan 1 frank.

10052 » 1.10 frank,

Mobilair : fr. 469682.

Dienstboden : 85 aan 8 franks.

130 » 10 »

71 » 20 »

35 » 25 »

9 » 10 »

Paarden : 15 aan 10 franks.

59 » 20 »

14 » 50 »

6 » 60 »

PATENTEN.

Er waren 1114 patentplichtigen.

Hoofdsom voor den Staat	fr.	12994,97
Opcentiemen voor den Staat 20.	»	2598,48
» voor de provincie 3	»	389,82
» voor de gemeente 34	»	4417,94
Algemeen totaal	fr.	20401,21

PROVINCIALE BELASTINGEN.

Sterke Dranken.

295 herbergiers werden aangeslagen à rato van 19.50 frs.
11 slijters aan 26 franks, 't is te zeggen die ook ten huize
in 't klein verkoopen, en 2 aan 39 franks.

Tabak en sigaren.

Er zijn 128 debieten waarvan het gezamenlijk bedrag
tot fr. 1158 beloopt.

Honden.

461 gewone, 37 jachthonden en 1 hazenwind werden aan-
geslagen.

Men betaalde hiervoor fr. 2429.

Accijsrechten.

Voor bieren en azijnen in 1886	fr.	30281,60
» » 1887	»	32303,36
Vershil in meer	fr.	2021,76

De suppletieve rol van den eersten trimester 1888 houdt in personeel fr. 684.85, verdeeld in 41 artikelen, en in patent fr. 954.36 verdeeld in 188 artikelen.

Degene van den tweeden trimester van dit jaar behelst 21 artikelen op het personeel met fr. 234.00, en 54 op het patentrecht met 276.18 franken.

STEEDELIJKE BELASTINGEN. — JAAR 1888.

15 0/0 op het belastbaar inkomen der bewoonde huizen, lusthuizen en nijverheidsgebouwen	fr.	39986,25
Op paarden en ossen	»	4384,80
Op rijtuigen	»	3205,00
	Samen	fr. 47576,05

Het kohier voor het onderhoud en verbeteren der buurtwegen in 1887 bedraagt fr. 3201.66.

TITEL XII.

OPENBARE WERKEN.

Personeel.

De opzichter van het werkvolk op de buurtwegen en den stadsdienst, de genaamde Lud. Loos is overleden. Hem is tot heden geen opvolger aangeduid.

Groote wegen en straten.

De kasseiingen der Warande- en Otterstraten zijn gedeeltelijk hernieuwd even als den steenweg op Baerle Hertog, ter hoogte van het landgoed "De Paei", en dien op Diest voorbij het gehucht Sevendonck.

Openbare verlichting. — Gas.

Overeenkomstig art. 27 van het kontrakt, met de gasmaatschappij gesloten, zijn er twee lantaarnen geplaatst in de Veldstraat.

Voor 1888 is onder art. 6 van kapittel II uit dien hoofde eene vermeerdering van uitgaaf van 100 franks geschreven.

Wij laten hiernog eene omstandige tabel volgen der uitgaven, in 1887 veroorzaakt voor de openbare verlichting.

Maanden.	Duur van verlichting der straten in uren.	Onkosten in franks.	Verlichting	Onkosten in franks.	Onvoorziene uitgaven.
			stadhuis en nachtwacht kub. met.		
Januari	50124	1002.48	137	27.40	
Februari	38918	778.36	94	18.80	
Maart	36221	724.42	80	16. »	
April	28641	572.82	71	14.20	
Mei	22409	448.18	63	12.60	
Juni	15992	319.84	46	9.20	
Juli	17890	357.80	49	9.80	
Augusti	26089	521.78	61	12.20	
September	32163	643.26	71	14.20	4.50
October	41490	829.80	92	18.40	
November	46237	924.74	120	24. »	
December	53062	1061.24	130	26. »	
Totalen	409236	8184.72	1014	202.80	4.50

Markten.

De kramers en kooplieden, die tijdens de maandelijksche veemarkten den openbaren weg belemmerden, zijn bij politie-maatregel verplaatst naar de Botermarkt.

Wij bestatigen dat het getal hummer, op de wekelijkse markt des zaturdags immer aangroeit.

Vleeschhal.

Bij de verpachting der plaatsen in de Vleeschhal, om er vleesch te mogen verkoopen gedurende het jaar 1888, werden de verschillende plaatsen toegewezen voor de gezamentlijke som van 666 franken.

Keurmeestersdienst.

In zitting van 19 December ll. werden als keurmeesters voor 1888 aangesteld, de heeren Ant. Levrie, Henri Vueghs en Ferd. Schoeters. In den loop van het jaar gaf voornoemde H. Vueghs zijn ontslag als dusdanige, en is tot heden nog niet vervangen.

Openbare plaatsen en Straten.

Met het oog op de buitengewone kredieten van 600,000 franks, door de Wetgeving gestemd voor toelagen tot daarestelling van gezondheidswerken en andere, bijzonderlijk in volkrijke werkmanskwartieren, heeft de Raad eene bijzondere

Commissie benoemd, tot onderzoek der noodige werken van openbaar nut, in eenige wijken onzer stad te verrichten.

Volgens haar verslag zouden deze werken bestaan in de bestrating van het einde der Lindekenstraat, de Molenstraat, de wijk Kruishuis en Hippelenpad, de Veldstraat en Fabriekstraat, en de onkosten worden geraamd op 37138 franken.

De Raad in grond het nut dezer ontwerpen erkennende, besloot de studie tot verder gevolg aan de Ministerieele Overheid voor te leggen, met verzoek voor twee derden tusschen te komen in de uitgaven.

Uit officiële bron, hebben wij vernomen, dat het dossier aan de provinciale gezondheidscommissie tot onderzoek is voorgelegd geworden, dewelke, zoo het schijnt, gunstig verslag heeft gedaan.

Wij vertrouwen dat het Staatsbestuur, de gegrondheid onzer vraag beseffende, en de beperktheid onzer geldmiddelen inziende, die voor het meestendeel door de openbare liefdadigheid en het onderwijs worden verslonden, mildelijk zal bijdragen tot verwezentlijking van dit nuttig ontwerp.

Wij bespraken ook in ons verslag van verleden jaar de verbinding der gehuchten aan de stad bij middel van buurtsteenwegen.

Het ontwerp, door den Provincie-Raad naar de bestendige Deputatiën verzonden, werd ons teruggekeerd met melding dat de werken moesten worden aanzien als "gezondheidswer-

ken, „ en in dien zin niet ondersteund konden worden door de Provinciale gelden.

In zitting des Raads van 25 Juni dezes jaars, werd er gewezen op de ongegrondheid dezer bewering, en andermaal aangedrongen om de zaak in onderzoek te vragen.

Tijdens de bespreking, die hierop volgde, stemde de Raad in grondbegin de tusschenkomst der stad tot beloop van een derde in de onkosten, uit dit ontwerp moettende voortspruiten, welke bijdrage circa 50.000 franks zoude kunnen bedragen, onder voorwaarde dat Provincie en Staat gezamenlijk het overige der noodige gelden bijbrengen.

De zaak, op dien voet heringelegd, is tijdens den zittijd des Provincie-Raads van 1888 grondig overwogen, en er werd besloten voortaan ter hulp te komen met de provinciale gelden, tot verbinding der gehuchten, even als der landelijke gemeenten, nadat derzelve belangrijkheid en het nut der werken zal bestatigd zijn. Waarop tot verder gevolg de verzending naar de Bestendige Deputatie is bevolen, die, wij verhopende het, eene gunstige beslissing zal nemen, ten einde het Staatsbestuur kunne worden aanzoekt, zijn aandeel te bepalen tot daarstelling dier nuttige gemeenschapswegen.

Om te geraken tot verbetering en verfraaiing onzer straten, bij middel van regelmatige stoepen en tot den gemakkelijken afloop van alle regen- en vuile huishoudelijke

waters en der nijverheidsgestichten bij middel van onderaardsche riolen, heeft de Raad zich verscheidene reizen onledig gehouden met de bespreking dezer beide ontwerpen.

De heer B^{de} de Jamblin de Meux, Ingenieur der stad Brussel, werd aangesteld om eene voorloopige studie te bewerken, ten einde de Raad zich konne vergewissen over de uitgaven, die hieruit zouden ontstaan.

Vooraleer over te gaan tot de grondige bespreking der voorgelegde tabellen en bescheeden, waarvan het bestek beloopt tot 7 à 800,000., franks voor het gezamenlijk ontwerp, is er verstaan dat eene bijzondere commissie, hiertoe gekozen door den Raad, en bestaande uit leden in zijn midden genomen, met bijvoeging van deskundigen en bevoegde personen, het ontwerp zoude nagaan, en in deszelfs verschillende punten zoude onderzoeken, om den Raad toe te lichten, ten einde met volle kennis van zaken eene beslissing omtrent de twee ontwerpen te worden genomen.

Op verslag der commissie van openbare werken is een lijnrichtingsplan door den Raad vastgesteld tot de regelmatige verbinding op behoorlijke breedte, van de Otterstraat aan den steenweg op Tilburg, ter hoogte van St. Theobalduskapel, langsheen de Nieuwstad en den Kruissegweg.

Een koninklijk besluit van 20 juni 1888 keurt goed de wijziging, door den Raad gevraagd, aan het algemeen lijnrictingsplan der kleine wegenis onzer stad.

Deze was aangevraagd door den heer P. J. Luyckx, hovenier in de Kwakkelstraat, bij de heropbouwning zijner huizingen aldaar.

Rivieren en Waterloopen.

Na eene kruidruiming in de rivier de Aa, door ons bevolen op 2 juni 1888, is er slechts gedeeltelijk gevolg kunnen gegeven worden aan het besluit der bestendige Deputatie van 8 juni, waarbij de ruiming der niet bevaar- noch vlotbare waterloopen werd vastgesteld van 25 juni tot 31 juli.

Het ongunstig jaargetijde, veroorzaakt door de aanhoudende regens, deed de waters der rivier en harer toevloei- sels zoodanig klimmen, dat het gansch onmogelijk was geworden hieraan gevolg te geven, uit welke rede dan ook de Deputatie den ruimingstijd verlengde tot half augusti.

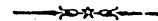
Gemeente-gebouwen.

Zie ons verslag onder Titel II, " Gemeentegoederen. „

Bijzondere bouwingen.

Sedert 1 september 1887 werden er 13 machtigingen verleend om nieuwe gebouwen of veranderingen daar te

stellen langsheen de kleine wegenis, terwijl 7 vergunningen zijn gegeven langsheen de Staatsbanen.

TITEL XIII.

LANDBOUW.

Staat van den Oogst.

Wij hebben over het algemeen een ongunstig jaargetijde te betreuren, hetwelk is veroorzaakt door de overvloedige en aanhoudende regens, gedurende het gansche zomersai- zoen.

Hovenier en landbouwer leden schade, zoowel door de afwisselende koude van het voorjaar, als door de nadeelige luchtgesteltenis in de zomermaanden. Daarom achten wij het niet overbodig hier beknopt uit te weiden over eenige der gewassen, in onze streek bijzonder geteeld.

Het hooi, met allergrootste moeite ingeschuurd, is slechts tamelijk van opbrengst en zal doorgaans geen beste voedsel opleveren.

De tarwe, middelmatig van opbrengst, mag geene rede tot klagen geven.

De rogge, veel minder in strooi gevende dan verleden jaar, had bevredigenden scheut gevat, maar kwijnende onder

het afwisselend, gure voorjaarder, is zij op vele plaatsen te dun gewassen en leverde kort stroo. Voldoende in opbrengst, is zij moeilijk tot het drooge gebracht, en levert uit dien hoofde geen goed graan, daar de korrel eene te groote hoeveelheid waterstof bevat.

De garst wordt op ons grondgebied weinig meer gezaaid.

De haver is dit jaar buitengewoon gelukt. Zij is zwaar van gewicht en hare voedstof mag bijzonder goed genoemd worden. Hare opbrengst overtreft verre deze van vorige jaren.

Niettegenstaande zij met streken zeer ten achter is in aanrijping, schijnt het weder voor hare inschuring zeer gunstig te worden.

Wij twifelen of de boekweit ooit beter te veld stond; zij laat de beste uitkomst verwachten.

De erwten en boonen geven eenen rijken oogst, terwijl het koolzaad gering zal zijn, daar het door den lentevorst veel heeft geleden.

De klaverplant was over het algemeen in het voorjaar slecht en hare opbrengst bleef beneden het middelmatige.

De aardappelplant, een onzer bijzonderste voedergewassen, stond uitmuntend te veld. Hare oogst is echter ten deele mislukt doordien zij plotselings door de ziekte aangetast, niet heeft kunnen aanrijpen.

Dit heeft voor gevolg gehad dat op de hooge landen de

vrucht niet gegeven heeft wat men mocht verwachten, en dat de regens ze op de lage gronden tot verrotting hebben gebracht.

Was het voorjaar nadeelig voor het veevoeder, mogen wij zeggen dat het najaar zich gunstiger opdoet, en dat het te verhoppen is dat toemaat, speurrie en rapen ruimschoots de geleden schade zullen herstellen.

Opbrengsten.

De middelmatige opbrengst der granen per hectaar, kan op ons grondgebied geschat worden als volgt :

Koren (rogge)	21 hectoliters.
Tarwe	30 "
Wintergarst.	32 "
Boekweit	29 "
Haver.	39 "
Aardappelen	12000 kilog.

Prijs der granen.

De granen zijn gemiddeld verkocht per 100 kilos aan :

Fr. 9	voor de rogge.
" 18	" tarwe.
" 16	" haver.
" 15	" boekweit.
" 18	" wintergarst.

- „ 35 voor het koolzaad.
- „ 9 voor de aardappelen.

Prijs der boter.

De middelmatige laagste prijs per kilogram was 2 franks, en de hoogste 2.50 franks.

Landbouwvoordrachten.

De heer L. De Haes-Brems, van Heyst-op-den-Berg, gaf even als vorig jaar, eene reeks voordrachten over fruit- en groenselteelt.

Zij zijn gevolgd door een vijf-en-twintigtal personen, die zonder twijfel veel nut uit deze onderrichtingen hebben getrokken.

Zonder iets uit het oog te verliezen wat de fruitboomteelt en de hovenierderij aangaat, handelde de conferencier bijzonder over het inpakken van vruchten, om naar den vreemde te worden verzonden, en wees de middelen aan om tijdens de verzending de verrotting te voorkomen.

Veemarkt.

Onze maandelijksche veemarkt blijft even belangrijk.

De nieuwe schikkingen, die de Raad komt te nemen tot het welgelukken eener paarden- en veulensmarkt, om de fokkerij in onze streken meer en meer te doen aangroeien,

wenschen wij met denzelfden bloeienden uitslag bekroond te zien.

De opname van het te koop gesteld vee op onze maandelijksche veemarkt, geeft de volgende uitslagen, waaruit gemakkelijk hare belangrijkheid is af te leiden :

Te koop gesteld vee.		Ossen	Koeien	Vaarzen	Kalveren	Stieren	Schapen	Varkens	Paarden	Stuks vee ter markt gebracht.
1887	October	16	261	112	131	5	3	201	3	732
	November	43	298	120	124	9	2	84	5	685
	December	315	319	166	171	19	8	205	9	1212
	Januari	205	140	59	52	15	5	145	0	621
	Februari	554	327	235	153	20	6	202	9	1506
1888	Maart	250	236	129	138	5	0	243	3	1004
	April	72	231	172	130	7	2	202	0	816
	Mei	43	248	101	135	7	3	177	0	714
	Juni	79	228	110	111	6	7	194	0	735
	Juli	24	233	169	108	9	3	121	0	667
Augusti	21	272	105	81	6	5	96	0	586	
September	16	287	121	124	5	3	107	0	664	
Stuks vee ter markt gebracht.		1638	3080	1599	1458	113	47	1977	30	9942
Middelmatige prijs per stuk.		342fr.	230	187	84	219	20	15	0	

Men bestatigt dat, over het algemeen, de middelmatige prijs van het vee dezelfde is gebleven.

De vette ossen op voet, alsmede de gemeste varkens neigen tot verhooging.

Men betaalde gemiddeld het vleesch ter verbruiking :

Voor ossenvleesch,	per kilogram fr. 1.50
„ koeienvleesch	„ „ 1.10
„ vaarzenvleesch	„ „ 1.20
„ kalfsvleesch	„ „ 1.60
„ stierenvleesch	„ „ 1.00
„ schapenvleesch	„ „ 1.60
„ varkensvleesch	„ „ 1.50
„ paardenvleesch	„ „ 1.00

Broodzetting.

Deze bestaat alhier niet meer sinds de graanmarkt is verlaten. De politie bestatigt ten huize der bakkers de prijzen van verkoop der rogge, en deze worden 's wekelijks aan de nieuwsbladen medegedeeld.

Beplantingen of ontginningen.

Verschillige proefvelden zijn onder toezicht van den Staatslandbouwkundige, op ons grondgebied aangelegd, dewelke met belangstelling werden nagegaan en eenen bevredigenden uitslag gaven.

Veeartsenijdienst.

Het vee bleef vrij van alle hinderlijke ziekte. De visieten geschieden regelmatig ter maandelijksche veemarkt, alwaar

niets merkwaardigs werd waargenomen opzichtsens de gezondheidspolitie der huisdieren.

PRIJSKAMP VOOR PAARDEN, VEE, PLUIM- GEDIERTE EN LANDBOUWVOORTBRENGSELEN.

In de maand October van 1887, heeft er eene buitengewone tentoonstelling van vruchten en fruit plaats gehad, door het landbouwkomitee ingericht met milde bijdrage van het Stedelijk Bestuur.

Ook de kampstrijd van paarden, vee en pluimgedierte was allerbelangrijkst.

Eene menigte prijzen zijn te dier gelegenheid aan de bekroonden overhandigd.

TITEL XIV.

NIJVERHEID.

Fabrieken en trafieken.

Slechts negen onderzoeken „ de commodo et incommodo „ hadden plaats sedert ons laatste verslag, waarvan 7 voor het oprichten eener slachterij, en 2 voor bakovens.

Handel op het kanaal.

Sedert 1 September 1887 tot hetzelfde tijdstip 1888, is er door de vaart van Turnhout naar Antwerpen vervoerd:

Per ton van 1000 kilogrammen.

Steen	11794
Pannen en plaveien	1977
Steenkolen	16556
Brandhout en mijnhout	9957
Zand van Dessel en Moll	6112
Heide (voor bezemen)	677
Mest	8894
Kasseien van Luik en Dinant	765
Graan	463
IJzer en koper (rails)	190
Minerai de zinc	212
Meubelen	65
Kalk en cement	375
Hooi	85
Verschillende waren (bij beurten)	7799
Pulpe de betterave	209
Zout	215
Sterk water en vitriool	574

Openbare vervoermiddelen.

De exploitatie van den buurtspoorweg Antwerpen-Hoogstraten-Turnhout is onder alle opzichten bevredigend.

Eene eerste afrekening is geschied met 1 juli 1888, en hieruit volgt dat, voor het jaar 1887, de stad hare tweede annuïteit van fr. 6370., heeft terug ontvangen benevens eene som van fr. 211.87.

Voor het jaar 1886 (17 Augusti — 31 December) is de verrekening niet geschied, alhoewel in het krediet der stad de winsten haar toekomende, zijn geboekt.

Wij hebben hierover onze opmerkingen aan de Nationale Maatschappij te Brussel gezonden.

In zitting van 19 september 1887 hield de Raad zich onledig met het bespreken eener beraming, om te geraken tot daarstelling door de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, van eene tramlijn van Turnhout tot Arendonk (vaart), en van Turnhout op Moll.

Er werd gewezen op de gunstige stemming des Provincie-Raads in zijnen zittijd van 1887 betrekkelijk dit ontwerp, en de stad Turnhout toonde zich gunstig tot de aanlegging dier lijnen, zich verbindende een zeker getal aandeelen in te schrijven tot samenstelling van het benoodigd kapitaal, en dit met gemeenen overleg tusschen de belanghebbende gemeenten, en ten gevalle met bijzonderen-aandeelnemers.

Volgens het verslag van den Bestuurraad over het jaar 1887 werd door de Maatschappij het antwoord van het Staatsbestuur afgewacht, om te weten of de lijn Turnhout-Moll-Arendonk in aanmerking zoude worden genomen.

Dezelve zou eene lengte hebben van 28, 6 kil., en op de breedte van 1 m, 067 worden aangelegd.

De Gemeenteraad heeft ook in zitting van 3° October 1887 zijne aandacht gevestigd op de mogelijke verbinding van Turnhout met het zuiden van het arrondissement, en de studie gevraagd eener tramlijn over Gheel en Westerlo, aan deze van Mechelen-Itogem, over Heyst-op-den-Berg.

Rechtbank.

Er is geene wijziging gekomen in het personeel.

Vrederegerecht.

Zonder verandering.

Koophandel. — Nijverheid.

De gunstige neiging, die wij verleden jaar mochten aanstippen voor onze papiernijverheid, heeft zich niet in de maat van het verhoopte verwezenlijkt.

Voor de laatste maanden van 1887 hadden de orders eenigszins hernomen, doch in het voorjaar van 1888 deed zich eene min belovende strekking gevoelen, en de moeielijke toestand van vorige jaren bleef voortduren.

Eene der bijzonderste stremmingen in de tijkennijverheid spruit hieruit voort, dat de Markt in Nederland, voorheen de bijzonderste afnemer van ons Turnhout's fabri-

kaat, thans overvloedig wordt voorzien van de voortbrengselen uit alle gewesten van het binnenland.

Zelfs de zoogenaamde "duitsche tijk", alhier deze laatste jaren in ruime mate voortgebracht, is niet alleen aan duitsche concurrentie onderhevig, maar vindt zware mededingers in de Engelsche en zelfs Oostenrijksche nijverheids-huizen, niettegenstaande deze laatste echter nog meer het artikel der gekleurde tijken bewerken.

De toestand der kantennijverheid blijft dezelfde.

Er wordt bestatigd dat de prijs der ruwe huiden sedert eenige jaren sterk is gedaald.

De ossenhuiden en andere worden aangekocht aan 0.60 frank per kilogram, tegen 1.20 fr. van voorheen.

De kalfshuid betaalt men nog 0.75 fr.

Bezoek van den heer Gouverneur.

Op Maandag, 26 September 1887, bracht de heer Gouverneur der provincie Antwerpen, K. du Bois de Vroylande, vergezeld van zijnen Greffier, de heer J. Thielens, zijn eerste officieel bezoek aan onze stad.

Een stoet, gevormd door de Eerewacht te paard en de drij Muziekmaatschappijen der stad, met zes galarijtuigen, geloidde dezen hoogen Ambtenaar ten Stadhuize, alwaar de plechtige ontvangst, en de aanbidding van den eerewijn plaats hadden.

Ten 12 1/2 ure werd er door den heer Gouverneur in de Raadzaal receptie gehouden der ambtelijke Overheden, waarna ZED. een bezoek bracht aan verschillende openbare gestichten.

De Gemeenteraad bood den heer Gouverneur een prachtig feestmaal aan op de Bovenzaal van het Stadhuis, waarop ook de heeren Voorzitters der openbare besturen, en deze der deelnemende maatschappijen aan den stoet, waren uitgenoodigd.

Wij voegen bij het verslag eenige historische aantekeningen, onze stad betreffende, en opgemaakt door den heer P. Vues, stadsarchivist.

Voor al wat stadsbelangen kan betreffen, blijven wij op uwe welwillende medewerking betrouwen.

Te Turnhout, in openbare zitting des Gemeenteraads van 1 October 1888.

Ter ordonmantie :

De Secretaris,
H. PEETERS.

De Burgemeester,
J. A. C. HOEFNAGELS.

AANTEEKENINGEN

UIT DE

Archieven van Turnhout.

1687.

Informatie preparatoir genomen ten vsoeke van de heer Schoteth noie officii ten overstaen van Geeraert Guylaerts ende Theodorus Sneyers schepenen § a. desen 16 Mey 1687.

Comparuit Joos De Bruckner out ontrent de 17 jaeren gedaecht ende geeedt door den heere Schouteth alhier, ende geexamineert op seekere interrogatorien tuyght ende vclaert omme eede alvoore daaromme gedaen, dat hy deponent op woensdach Iestleden ontrent den vyff uren naer middag sittende ten huysse van Frans Vmeulen Weert in de Gappaert in de Otterstraet alhier alwaer hy deponent was drinckende een pint bier, onder andere soo ist dat hy deponent heeft gehoort, ende gezien dat ditto Frans Vmeulen eenige woorden was cryghende tegen Matthys Hendrickx ende dezelve rusie eenigsints gestilt synde, soo ist dat Jan Nysmans tegens den gemelden Matthys Hendrickx oock was cryghende herte woorden, ja dat sy malcanderen wel twee ofte dry keere syn aan het lyff geweest, waer naer soo is gebeurt dat hy deponent sit-

tende in de gemelde huysinghe heeft gehoort gehadt op de plaetse van de vs. Vmeulen eenen dooven slach ofte worp, waer op hy deponent is vuyt den huysse gegaen naer dezelve plaetse, waer hy heeft gevonden de huysvrouw van den selven Matthys Hendrickx liggende tegen de aerde seer beblooyt aen haer hoofd, sonder dat hy deponent is wetende wie haer deselve quetsure heeft aengedaen ofte niet, dan ten selven tyde wel gehoort te hebben van het volk tgene aldaer was comende dat het den voors. Jan Nysmans hadde gedaen den welcken sich naer gedane quetsinghe was versteeckende, et aliter.

(Geteekend) Joos De Brückner.

Comparuit Anthoni Anthonissen, out ontrent 28 jaeren gedaecht ende geeedt als de voorgaande deponent, ende geëxamineert op seekere vraghen tuyght ende vclaert dat hy deponent op woensdach ontrent de vyff uren naer den noen is gecomen in de huysinghe van Frans Vmeulen, alwaer hy was vindende Matthys Hendrickx ende Jan Nysmans, dewelcke corts naer dat hy deponent in de selve huysinghe was gecomen, hebben gecreghen eenighe woorden sulcx dat ditto Matthys Hendrickx was uittreckende syn mesch d'welck hy deponent ziende, heeft deselve Matthys Hendrickx aengevath (omme te vhoeden ongeluck) ende hem te neder getrocken op eenen stoel, als wanneer deselve Matthys hem deponent was antwoordende dat het maer en was om hem vvaert te maecken (vmeynide de selve Jan Nysmans) nu deze furie gestilt synde, soo ist dat denselven Jan Nysmans is uit de gemelde huysingge gegaen, ende voorts daer naer heeft hy deponent ditto Nysmans aen de achterdeure ontrent de twee treden op de plaetsche wederomme gezien hebbende in syn hant soo hem deponent docht eenen steen, waer naer soo is hy deponent uyt deselve huysse gegaen op de plaetse alwaer hy heeft gevonden de huysvrouw van Matthys Hendrickx liggende op de aerde seer beblooyt aen haer hoofd, sonder dat hy deponent is wetende wie haer deselve quetsure heeft aengedaen, nu dit siende dat deselve vrouw soo seer gequetst was, is gegaen by den voors. Jan Nysmans,

seggende tegens hem als dat hy zoude wechgaen, d'welck den selven Nysmans op het request van hem deponent was doende allegerende etc. et aliter etc. (is geteekend) : Anthoni Anthonissen.

1687.

Informatie ghenomen ten vsoeke van den heere hooft Schouteth nomine officii ten overstaen van Jan Geeraert Luyckx ende Jan Baptist Van Meurs op den 29 8bris 1687.

Comparuit Cornelis Aelbreghts out ontrent seven en sestigh jaer gedaecht door Merten Vvecken dienaer van Justitie en gheeedt door den heere Schouteth gheexamineert en ghevraecht op seekere interrogatorien aen hem deponent voorghehouden tuyght en vclaert om eede als voore ghedaen waerachtigh te wesen, als dat hy deponent in de midde somer, recht voor den oist van dosen jaere is gecomen met syne kerre en pert uyt de heyde op Baclebrugge om naer huys te reyden ghebeurt te syn dat Antoni Poels met synen oswagen seggende aen hem deponent in verbis « Cornelis uw beesten hebben de scheuten van myne hagen affgeeten » waerop hy deponent antwoorde « dat doen uw beesten insghelyck aen de myne en gly speurt toch soo nauw niet » op welcke voorss. woorden den voorss. Antoni Poels is van synen voorss. wagen ghecomen het ghene hy deponent siende, seyde tegen den voorss. Antoni Poels « wat sal 't nau syn » waerop denselven Antoni Poels heeft verscheyde slagen gegeven met stock en veusten op hem deponents lighaem soo kop als andersints soodanighlyk dat hy deponent met het vehement slaen is ter aerde ghevallen en naer datum ghebeurt te syn dat denselven Antoni Poels ten bywesen en aensien van Hendrick van Mechelen en Jan Aelbreghts hem deponent heeft willen in den loop van Baclebrugge willen stooten het tghene hy deponent met ghewelt heeft moeten affwei-

ren, waer hy deponent soodanighghetracteert synde, is met syne kerre naer huysghereden en thuis comende is te bedde gaen liggen cryghende een kortse door het voors. slaen soodanighlyck dat hy ontrent de dry weken onder kerken rechtten heeft blyven liggen en nu tegenwoordigh nogh syn hoeft op off neder en doet ofte gheirne ominoveert is met drayinge soodanigh dat hy niet meer bequaem en is om syn dagelyckx werck te doen, redenen etc. allegerende etc.

Dit is het handteeken † van Cornelius Aelbreghts, seght anders niet te comen schryven.

Item aen den deponent alnogh ghevraeght door den voors. heere Schouteth wie dat hem deponent heeft met een messe op syne rechtte borste door synen justakorde heeft ghesneden en ghesteken tot door den broeckbant deur seght en velaert op eede als voore ghedaen 't selve gheschiet te syn op den 19 8bris 1687, 't savonts in de huysinghe van Nicolaes Roevens op de Heyseyde endat door den persoon van Michiel Byens sonder met ten selven eenige voorige rusie ghehadt te hebben dan alleenelyck maer ghevraeght oft hymet hem deponent wilde naer huys gaen en niet anders waer op het voors. steken gheschiet is, redenen etc. allegerende etc.

Dit is het handmerk † van Cornelis Aelbrechts seght anders niet te te kunnen schryven.

1688.

Informatie preparatoir genomen ten Vsoecke van den heer Schouteth noie officii, ten overstaen van Geeraert Luyckx, Theodorus Smeijers en de Jacobus Schrijvers Schepenen, desen 20 Januari 1688.

Comparuerunt Adriaen Vvecken, Jan Meens, Lauwereys Thys, Jan Broothaes, Wilboort Koolboenders, Anthoni Princen, Adriaen Dierckx,

respectieve innegesetene Van Winckel, gehuchte onder dese voors^t-vryh, gedaeght door den Vorster. ut refert, geceedt door den heere Schouteth, ende geexamineert op seekere interrogatorien, tuyghen ende verclae- ren waerachtich te syn dat sy deponenten nu en saterdach Iestleden smorghens ontrent de sonnen opganck, syn geroepen geweest door het meyssen van Hendrick Janssens, door de welcke sy deponenten waren vstaende als dat den voors. Hendrick was bestoelen ende aldaer gecomen synde aen deselve huysinghe, soo ist dat sy deponenten maleanderen waeren raet gevende om de dieven naer alle canten, ende gehuchte te gaen soecken, ende gecomen synde aen de huysinghe van den voorschreven Anthoni Princen (alwaer den selven nacht oock vuyt den kelder was gestolen een pond boter) hebbende door de mure van denselven kelder nellens het traliegat, een gat gemaeckt daer doren sy in den kelder waeren gecomen, hebben gevonden den voet van den schoene van een der dieven dewelcke waeren die sy hadden gestolen tot den voors Hendrick Janssens ende voorders gecomen tot in de bergen tegens over de deure van den voors. Hendrik, deselve voet wederomme gevonden, ende gespeurt, op welcken voet sy deponenten op het spoedichste syn innegevolgt, door Cleynderhese, van Cleynderhese op Grootchese, van daer op Corsendonck, van Corsendonck op Muninxboer (*), van Muninxboer tot de huysinghe van Jan Theeuws tot Arendonck, ende aldaer gecomen synde, hebben sy deponenten gevraecht aen de huysvrouwe van ditto Jan Theeuws oft daer niemant en was in huys ofte gelogeert, waar op zij was antwoordende neen ick en hebbe van dach niemant gesien, maer daer hebben der gisteren drij geseten welcke alhier hebben gedronken een pint brandewyn, op welck seggen sy deponenten hebben gaen doorsoecken de schuere

(*) Mommiksboer of bij verkorting de Boer; ligt in de nabijheid van Schoonbroek, thans ook genaamd den Arendonckschen boer.

Ziet deswegens Mr Welvaarts in zyne beschrijving : Geschiedenis der vryheid Arendonck blad. 194.

van selven Jan Theeuws, ende ter wylen deselve deponenten besich waeren omme de voors. Schuere te doorsoecken, soo ist dat door de deure van de Camer derselver huysinghe van Jan Theeuws, waeren vuytgelopen twee gasten, ende 't selve gemerckt ende aen de wethes gecomen synde, deselve op het spoedighste voelgt ende naer geloopten tot op seekere hoeve ontrent het clooster van Corsendonck alwaer een der voorschreve gasten was inne de schuere geloopten, daer sy deponenten hem hebben gevonden ende vast gevath, wesende persoon van Geeraert Oyen, ende hem vast hebbende, vraghden deselve deponenten aen ditto Geeraert waer hij het gestolen goet hadde gelaeten, seggende tegens hun deponenten dat sy het selven goet soudent vinden ten huysse van den voorschreven Jan Theeuws alwaar sy het voorschreven goet hebben vuyt gehaelt.

Item hun deponenten door den heere Schouteth afgevraegt synde oft den voors. geertaen hun niet en hadde bekent dat hy het voorschreve goet mede hadde helpen stelen, getuyghen en de vclaeren om eede als voren gedaen waerachtich te wesen, dat ditto Geert 't selve aen hun deponenten hadde bekent, ende beleden, allegerende sy deponenten voor redenen van welwethenheit dat alles het gene voors. is, alsoo waerachtich is en de daerby te persisteren et aliter etc. (is geteekend). Adriaen Verdecken, Anthoni Princen, Adriaen Dierckx, Jan Broothaes.

† hantmerk Van Wilboort Koolboenders.

† signum Lauwers Thys.

† het merk van Jan Meeus.

Comparuit Jan Broothaes out ontrent de 45 jaeren, gedaecht ende geedt, ende geexamineert als voor, tuyght ende vclaert om eede alsvooren gedaen waerachtich te wesen, dat in den Jaere 1686 ontrent Damise 't synen huysse is gecomen den persoon van Geert Oeyen denwelcken hem quam seggen ofs dat hij deponent (mits hy deponent is toesiender van syne susters ende broeders van denselven Geert Oeyen) soude aen hem goet doen syn paert in het lynwaet in den sterfhuysse van syne ouders,

geweestsynde Peeter Oeyen ende Elisabeth van Mechelen, was gedeylt oft dat hy hem syn huys boven syn hooft soude afstoecken en dat hy hem in den grond soude bederven, ende meer andere diergelycke woorden, alsmede oock is gebeurt eenighen tyt daer naer, dat de voorschreve Geert Oeyen 't syne huysse noch eens is gecomen, willende van hem deponent hebben het vs. paert van 't lynwaet, dryghende hem alsdoen als dat hy hem deponent soude om yarre schieten oft dat hy hem 't selve soude besorghen, mitsgaders is ditto Geert, nu en Woensdach lestleden andermael 't syns deponents huysse gecomen, willende van hem hebben, syn paert van 't gelt vuyt syns ouders sterfhuys, hebbende een seer groot bloot mesch in syn handt, waermede hy was cappende op den hael hangende inde schouw van hem deponent, allegerende voor redens van welwethenheit dat allentgene voors. is alsoo waerachtich te wesen ende daerby te persisteren et aliter etc. die ut supra: (geteekend). Jan Broothaes.

Comparuit Hendrick Janssen out ontrent de 25 jaeren gedaecht ende geedt als de voorgaende deponent, ende geexamineert op seekere vraghen, tuyght ende vclaert om eede als voor gedaen, waerachtich te wesen, dat tusschen den 16 ende 17 deser, 't synen huysse is gestoelen 's nachts de naerbeschrevene goederen te wethes Jerst syns deponents twee lakende langhe rocken, twee lakende broecken, thien soo mans als vrouwen hemmes, een slapelaecken, als meer ander Cleyn lynwaet, soo slaepkapruynen, onderste kooven, neusdoeken, als veurschoyen, ende meer ander cleynicheit van lynwaet. mitsgaders 3 paer schoenen en 3 caussensoo van de man, vrouw als van het kint elcx van ieder een paar enen hoet, een sticklyff, twee rocxkens van het kint, enen keel van hem deponent, item enen hemrock, een stoffen lyske van de vrouwe met noch een slauwryn, mede oock twee keeltjens van het kint, enen mael-sack, 3 tenne schotels met een com, een koperen syghschotel, met tenne lepelsen meer andere, alle welke goederen hij deponent wederomme heeft gevonden ten huysse van Jan Theeuws tof Arendonck en aldaer

waren gebracht door Geeraert Oyen, ende andere, soo ende gelyck het hiervoorens naerder in de voorgaende depositie gegeven by des deponents gebueren staet vuytgedrukt, waar toe gerefereert wort.

Item hem deponent gevraecht op wat manieren de dieven in desselfs huyssinghe waeren gecomen.

Seght neffensden deursteyl een gath gemaeckt te hebben waer doren sy hebben vuytgetrocken den steck van de deur, alsoo in dezelve huyssinghe door de gemelde deure innegecomen te syn, allegerenne et aliter et^a (geteekend), Hendrick Janssen.

Informatie preparatoir genomen ten vsoecke van den heer Schouteth noie officii ten overstaen van Geeraert Loyex, Theod. Smeyers, Balthazar Vstraelen ende Jacobus Schryvers Schepenen, desen 21 January 1688.

Comparuit, Nicolaes Loons, ont ontrent de 45 jaeren, gedaecht door den Vorster, ut retulit, geeedt door den heere Schouteth en de geexamineert op seeckere interrogatorien, tuyght ende verclaert om eede als voor gedaan, waerachtig te wesen dat op den Woensdach lestleden, wesende den 14 dezer hy deponent 't savonts ontrent den halff tien uren is gecomen 't synen huysse, en de aldaer vinden sitten den persoon van Geert Oyen, sittende in den hoeck van de schouw, seggende tegens hem deponent « Ick gaen soo naer Truye de Haen » waar hij deponent antwoordende was tegens denselven Geert, gaet gy by u vrouw, seggende ditto Geert wederom tegens hem deponent. Ik hebbe myn wyf by my, tgene hy deponent aanhoorende, vraghende aen denselven, wel hoe cont gy my u wyf laten sien, ofte hebt gy haer in u sack steken, naer welke voorschreven discoursen ende redens, soo ist dat den voorschreven Geert vuyt synen sack was vuyttrekkende een seer groot mesch, seggende tegens hem deponent dese woorden in substantie « den Iersten die my tegen comt die sal dat moetendiffenderen » waer op den deponent was antwoordende, wel wat hebben u die gedaen ende oft ick u nu tegenquam, soude gy my het selve oock doen, seggende ditto

Geert aen hem deponent « u al soo wel als de rest » allegerende hy deponent voor redenen van welwethendheyt dat allentgene voorss. is alsoo waerachtig te wesen en daer by te persisteren et aliter.

Dit is † het hantmerck van Nicolaes Loons vclaert niet te connen schryven.

Comparuit Anna Dierckx jonge dochter out ontrent de vier en twintich jaeren, gedaecht ende geeedt, als den voorgaenden deponent ende geexamineert op seeckere interrogatorien, tuyght ende vclaert om eede alsvoor gedaan, waerachtich te wesen dat in den jaere 1686, ontrent Bamisse in de huyssinghe van Jan Broothaets, alwaer sy deponente is woonende, is gecomen den persoon van Geert Oyen, denwelcken tegens denselven Jan Broothaets was seggende, wel Jan ho salt syn, sult gy my gelt geven ./ mynende vuyt het sterfhuys van syne ouders waer van deselve Jan is toesiender van selven Geert susters en broeders ./ gy sult my gelt geven oft ick sal u huys boven u hooft afstoecken, ende andere diergelycke woorden; corts daer naer is deselven Geert andermael ten voorss. huysse gecomen, ende wederom seggende tegen den voorss. Jan Broothaets desh naervolghende woorden, gy sult my gelt besorghen aleer ick vuyt den huys sal gaen oft ick sal u ./ sittende de vs. Jan in synen hoeck van de schouw) in uwen hoeck om varre schieten, alsmede vclaert sy deponente, als dat de voorschreve Geert nu en woensdag voorleden ten voorschreven huysse noch is gecomen om de vs. redenen, sittende aen het vier, hebbende in syn hant een groot mesch waermede hy was cappende op den hael, allegerende sy deponente voor redenen van welwethentheyt dat allen tgene voorss. is alsoo waerachtich te wesen, ende daerby te persisteren et aliter.

Signum † Anna Dierckx vclaert niet anders te connen schryven.

Wij ondergeschrevenen Schepenen deser Stadt ende vryheyt van Turnhout vclaeren op eede by hun int aenvanghen van 't schependoms-ampt gedaen, dat wy op hede (ten vsoecke van den heere Schouteth) ons hebben getransporteerd in de gevauckenisse alhier by den persoon van

Geert Oyen gevangene, ende alsdoen gehoort dat den voorschreve heer Schouteth aan den gevangene was afvraghende wanneer hy het gat in de mure hadde gemaect in de voorss. gevanckenisse, waer op den gevangene was antwoordende als dat hy 't selve hadde gemaect, ofte gebroecken op den Sondach Iestleden wesende de Jerste deser, allegerende sy deponenten voor redenen van welwetentheyit dat allentgene voorss. is alsoo waerachtich te wesen, ende alsdoen daer by ende present geweest synde, et aliter et^a desen 5^e february 1688 (geteekend) Jan Baptist Van Meurs, Balthazar Verstraelen, Theodoor Smeyers.

Informatie preparatoir genomen ten vsoecke van den heere Schouteth noie officii ten overstaen van Geeraert Cuylaerts ende Theodorus Smeyers Schepenen, enz. desen 7 February 1688.

Comparuerunt Jacob Schoenmaeckers Vorster en Merten Vervecken dienæer deser vryheyit dewelcke vclaeren op hunne eede int aenvanghen van hun ampts gedaen, dat sy deponenten op Woensdach Iestleden gaende naer de gevanckenisse om den gevanghene (met nacine Geert Oyen) ceten te draghen ende gecomen synde in deselve gevanckenisse, hebben sy deponenten gevonden, een gat in de mure naer de hal syde, waer inne was liggende twee ysere nagels, lanck ontrent de vyff talies, ende 't selve deponenten siende, hebben gevraecht aen den gevangene wanneer hy dat gat hadde gemaect, waarop den gevangene was antwoordende als dat hy het selve hadde gemaect op den Sondach Iestleden wesende den Iersten deser naer welcke antwoorden soo ist dat sy deponenten wederom aen den voorschreven gevanghenen waeren vraghende hoe ende op wat maniere hy de boye van syne voeten hadde gecreghen seght hy gevanghene dat hy deselve boyen van syne voeten hadde afgevronghen met den yseren bout die daer dooren was steeckende, allegerende sy deponenten voor redens van welwetentheyit dat alle tgene vs. is alsoo waerachtich te wesen ende daerby te persisteren et aliter et^a (geteekend) Jacob Schoenmaeckers; dit is † het merck van Merten Vvecken vclaert niet anders te connen schryven.

Thoon overhoort in forma probanti in saecke van den heere Schouteth noie officii.

Apprehendant ende Aenre;

Tegens Geert Oyen gevangene ende ged.; Actum coram Geeraert Cuylaerts en Theodorus Sneyers Schepenen en dezen 12 february 1688.

Comparuit Jacob Dielis Symonssone out ontrent de 35 jaren, gedaecht en geeedt door heere Schouteth in presentie van gevangene en syne procureur, ende geexamineert ingevolge des heeren Apprehendanten overgegeven intendit, in rechte geexhibeert den elfsten february 1688, et hoc op 't tweede lith van denselven intendit waer by de h^r aen^r vsoekt den deponent voor te houden als volgt:

In den jersten aen hem deponent voorgehouden den 7, 8 ende 9 art^s der feyten van belastinghe.

Seght om eede als voorss. gedaen van deselve art^s niet te wethen, maer dat hy gevangene eens ofte tweemaal in desselvs deponents schuere heeft vnacht ende geslapen met twee vrouwen.

Item aen hem deponent voorgehouden het sesde lith van den vs. intendit behelsende als in den selven: oft niet en is waerachtich dat ontrent een jaer geleden acht ofte thien Bedelaers, waer by dat waeren eenighe vrouwpersoonen sich over den tyt van over vierthien daghen hebben onthouden by daghen ende nachten in een schapskoy staende alleen, tusschen Castel ende Rethy, boven den cloostere van Corsendonck, ende oft hy niet en weet ofte niet en heeft hooren seggen dat den gevangene met syne vrouwe daer by was, ende oft gedurende den vs. tyt dat sy in de gemelde schapskoy waeren deselve Bedelaers aen hunne huysen ende de huysen daer ontrent, niet en quamen schoyen, ende oock oft alsdoen by nachten ende ontyden niet en wiert vuytgesneden den honninck uyt de biecorffen op diverse plaetsen ende oock mede veel schapen by nachten dieffelyck wechgehaelf ende meer andere diefferyen gedaen.

Antwoordende seght van deselve art. niet te wethen. Item aen hem

deponent voorgehouden den volgenden sevensten art. van den vs. inteneit, vclaert tot denselven: Antwoordende seght van denselven niet te weten maer wel gehoort te hebben dat de gevangene wort gereputeert als eenen capiteyn van de Bedelaers ende Schoyers, sonder precies te wethen van wie, ende oock gebeurt te syn dat in den somer lestleden achter syns deponents huysse int velt waeren acht of thien bedelaers ende daer waeren stokende een vier alswanneer de gevangene soo hy deponent heeft hooren seggen, by ende present was, gevende voor redenen van welwetenheit dat allen tgene voors. is, alsoo waerachtig te wesen ende daerby te persisteren et aliter etc. (geteekend) Jacob Dielis.

Comparuit Hendrick Vangestel out ontrent de 46 jaeren gedaeght door den vorster, geeedt door den heere Schouteth ter presentie van procureur der gevangene, ende geexamineert ingevolge het tweede lith van den voors. intendit op den sevensten art. der feyten van belastingen:

Tuyght ende vclaert om eede als voor gedaen, waerachtigh te wesen dat hy gevangene differente reysen 't synen huysse met vagebonden en fielen, namentlyk met den Haes, Dickbeen, ende meer andere vnacht en geslapen. Item aen hem voorgehouden den 8 art. van de vs. feyten van belastinghe:

Segt deselve waerachtich te wesen.

Item aen hem deponent voorgehouden den 9 art. der voors. feyten van belastinghe.

Seght van denselven niet te wethen.

Item aen hem voorgehouden de 6 art. van den voorschreven indendit behelsende als in denselven.

Antwoordende seght wel te wethen ende dickwils gehoort te hebben ontrent een jaer geleden, vscheyde bedelaers ende bedeleressen in de gementioneerde schapskoy gehuysseert te hebben, ende alsdoen differente diverye op de ommeliggende plaetsen te syn geschiet sonder precies te wethen oft den gevangenen daer by was oft niet.

Item aen hem deponent voorgehouden den 7 art. van den gemelden intendit;

Seght ende vclaert de selve waerachtig te syn behalvens dat hy deponent den gevangenen oijt heeft sien hebben een pistoel, maer wel een lanck mesch ende dickwils hem met syne complicen namentlyk Dickbeen, den Haes ende meer andere, met vscheyde vrouwen agter hoecken ende canten heeft sien vieren stoecken, maer noyl gehoort te hebben dat hy gevangenen was gereputeert als eenen capiteyn, gevende voor redenen van welwetenheit, dat allent gene vs. is alsoo waerachtich te wesen, en daerby te persisteren et aliter etc. geteekend. Hendrick Van Gestel.

Comparuit Cathaleyn Van Gestel Hendricks dochter out ontrent de twintich jaeren gedaeght door den vorster geeedt door den here Schouteth en de geexamineert op den lesten art. van des heere apprehendants overgegevene intendit:

Antwoordende seght sy deponente den gevangene vscheyde reysen beneffens Dickbeen met syn vrouwe ende andere bedelaers ende bedeleressen achter hoecken ende canten in het velt heeft sien sitten stoecken alsmede vclaert sy deponente den gevangene seer wel te kennen, want denselven, syn vrouwe, Dickbeen met syn vrouwe, den Haes ende andere, vscheyde reysen hebben vnacht ende geslapen in haere schuere, mede oock dat sy deponente den gevangenen heeft sien hebben een lanck mesch sonder gesien te hebben eenich ander geweir ofte oyt gehoort te hebben dat denselven was Capiteyn van hetselve rot, maer wel gesien te hebben dat denselven van de minste niet en was: Allegerende sy deponente voor redens van welwetenheit dat allent gene vs. is, alsoo waerachtich te wesen, ende daerby te persisteren et aliter etc. (geteekend). Catelyn Van Gestel.

1687-1688.

Reeckeninghe, Bewys ende reliqua dewelcke mits dese voor myne Eerw. heeren die Plebaan, Schoutelt, Schepenen ende Regeerders deser Stadt ende vryheidt van Turnhout, doende ende overgevende ise Johan van Opstal, Nicolaessone als gewezen Kerckmeester van Sinte Peeterskercke binnen deze voorss. stad ende vryheydt, gedient hebben, de voor den tyt ende termyn van twee jaeren, begonst Sint Jans miss^e XVIe seven en tachtentich, ende expirerende op gelycken termyn: XVIe negen en tachtentich ende dat van de vhandelinghe ende administratie dewelcke de voorss. Van Opstal, als Kerckmeester, over d'innecomen der voors. kereke soo van Renthen, hueringhe van erve ale andersints, soo in uythgeve heeft gehad, stellende alhier jerst de

ONTFANCK :

In den Ierst staet te weten dat Wouter Veeckens, voorgaande kerkmeester, over de jaeren geexpireert Ste Jansmiss^e XVIe seven en tachtentig, voor UE op den vyfden November achtentachtig, heeft gedaan behoorlycke Reeckeninghe, Bewys ende Reliqua, over syne administratie ende bewint, by deselve in syne voors. qualiteyt aengaende de voors. kereke ende derselver innecomen, soo in ontfanck als vuytgeven.

Anderen ontfanck van Coren renthen, in gelde gereduceert, dese kereke Jaarlyksche innecomen ende waerover den rendant d'administratie is in handen gestelt.

In den Iersten soo geldt de weduwe Symon Der Gendt, jaarlyckx aen dese kereke vuyt haer huys, gest. in de Gasthuisstraet; (oost de huysinghe genaempt de dry Swaentiens, west de kinderen ende weduwe Melchior Janssens-Hessels, suyt ende noort de voors. straet) vier loopen coren betaelt wordende met twintich stuyvers de vyrtel waervan alhier voor den tyde des rendants twee jaeren respectieve vschienen Lichte-

misse Annis seven en tachtentich, monterende als in de voorgaende reeckeninghe worden vuytgetrocken ter somme van II Gl.

Vgelycke twee guldens brengt den rendant alhier voor ontfanck ter snecken van vyer gelycke loopens. vermits reductie Melchior Vueghs by Coope over Wouter Paradaems jaarlyckx aen dese kereke voorschreven is geldende vuyt syn huys, gestaen ende geleghen in de Potterstraet, suyt d'erfgen. Adriaen Moons, west de heere Carolus Joannes de Keerssemackere ende noort Peeter Schellekens, dus compt alhier over de voors. jaeren ter somme van II Gl.

Item Jan Baptista Van Meurs nomine uxoris als erfgenaem van wijlen Mr Geeraert Wouters gelt jaarlyckx mede vyer loopens coren vuyt syne huysinghe ende hovinghe in de Otterstraet gecoght van Michiel van Beechaut, ende syne kinderen te voorens gecomen van Jan Verdoneq alias Witten roeq, (oost de weduwe ende kinderen van weylen Sebastiaen Van Meurs suyt de weduwe ende kinderen Jan Diels, west Christiaen Mallants ende noort de voors. straet, dus compt alhier vermits de reductie tot twintich stuyv. jaarlyckx over de gemelde twee jaeren verschienen respectieve Lichtemisse XVIe seven en tachtentich ende acht en tachtentig 't saemen ter somme van II Gl.

Nicolaes Lambrechts ende Cornelis Mattheussen woonende tot Bolek onder Ryckevorsel over de erfgenaemen Joost Gysbrechts gelden aen deze kereke voorss. jaarlyckx vyerthyen loopen coren ende dat vuyt hunne huysinghe ende erfuisse aldaer mitsgaeders aen den Capittule deser kereke vyerthyen loopen coren welke twee jaarlyksche renthen wegens het narratiell der voorgaende reeckeninghe. 't saemen syn geconstitueert in eenen constitutiebrief berustende onder denselve Capittule, ende diensvolgens worden

alhyer gebrocht voor de voorn. jaeren verschenen respectieue Lichtemisse 1687 ende 1688, monterende 't saemen ter somme van

VII Gl.

Geeraerd Loycx, ende de kinderen Jan Van De Plas, over de kinderen Adriaen Moons, ende de erfgenaemen van Jan Daniels Brouwer, gelden vuyt haere huysinghe ende hovinghe van Merten ende Peeter Van Loon in de Potterstraet (oost deselve straet, zuyt Aug. Hessels, west den heere Carolus Johannes de Keerssëmaeckere ende noort Melchior Vueghs) nomine uxoris 't saemen vyer loopen coren compt ten advenante als voor alhyer voor ontfanck over twee jaeren verschenen als voor ter somme van

II Gl.

Item de weduwe ende de erfgenaemen Anthoni Floers by coope van de kinderen Abraham Sibbens vuyt syne erfve in de Smalvoortstraet gecomen van Geeraert Druyts gelt den kereke 't jaers twee veyrtelen te behaelen met thyen stuyvers, en dyenvolgens wort alhier gebrocht over de twee jaeren des rendants vschenen ut ante

II Gl. I st.

1^e somma monteert 17 Gl. I st.

Anderen ontfanck van de gelt renthen ende chynssen de voorn. kereke jaerlyckx innecomende:

In den jersten soo syn de kinderen Steven van Immerseel, ende hunne consortten aen dese vs. kereke jaerlyckx geldende vuyt hunne panden ghelegghen tot Oosthoven in de Hueven die nu schynen te wesen verduystert en niet wel vintbaer (alhoewel den rendant daer toe aengewent hebbende alle moghelycke debvoiren) eene somme van vyff guldens ende vyff stuyvers, overmits weleke verduysternisse van panden my is weys geraede te doen betaelinge ende daer over den rendant is brenkende voor ontfanck de somme van thyen gul. ende thyen stuyv. et dico X gl. X st.

Item den Gasthuyse van deser vryheydt gelt dese kereke 't jaers twelf stuyvers vschynende op Ste P. Junydach, ende dat in plaetse van de missewyn, ende missebroot dewelcke de selve kereke aldaer plochte te leveren, maer alsoo deselve Gasthuyse tegenwoordich is doende syn eyghen misbroot ende missewyn, soo wort het een teghens het ander ghestatueerd ende alhyer

memorie.

Item den voors. Gasthuyse gelt alnoch aen dese voornoemde kereke achthien penninghen paymenten over gelt 't jaers twee blancken, die welcke mit's redenen als in den voorgaenden item niet en wort gebrocht als voor

memorie.

Item de kinderen Steven Van Immerseel gelden jaers vuyt hun huys gest. in de Potterstraet (oost deselve straete, zuyt de erigenamen Jacques Meeuws d'oude, nu Jan Bax) eenen halven braspenning, ende voors. twee jaeren vschenen 1687 ende 1688 't saemen ter somme van

memorie.

De weduwe ende kinderen Peeter Dergent gelt jaerlyckx vuyt hun huys ende hof geheeten de half Maene gestaen ende ghelegghen in den Cingule alhyer achter de choore deser kereke eenen stuyv., compt voor de gemelde twee jaeren ter somme van

II st.

Norbert Borghmans voor een helft, ende Wilboort Dierckx ende kinderen Cornelis Schutters voor d'andere helft, over Adriaen Raeymaeckers tot Severdonck, gelden dese kereke vuyt eenen driesch genaempt het schootens, twee potten weyn, den pot te betaelen met acht stuyv. en hy er over de gemelde jaeren des rendants vschenen ut ante ter somme van

XXXII st.

De weduwe Arnout Van Dormael over Christoffel Hermans by copye van Pauwel Goyvaerts, gelt dese kereke 's jaers vuyt haer huys, gest. achter in de Potterstraet, tus-

schen Jan Gysbrechts zuytwaerts en Jan Thys noortwaerts ende west de voorn. straet, juxta litteras de date 23 april 1664, eene renthe van vyer guldens, dus alhyer voor de voors. twee jaeren des rendants verschenen als voor ter somme van

VIII Gl.

Wilboort Dierckx tot Severdonck, over Hendrick Wens tot Severdonck, gelt 's jaers vuyt syne landen aldaer eene renthe van drye guldens seventhynen stuyv. eenen halven, dus compt over de ghemelde twee jaeren des rendants administratie, vschenen ut ante ter somme van seven gul. vyfthyen stuy, dico

VII gl. XVst

Guilliam Lybrechts by coope van Jacob Bax volgens de de goydenisse de date..... te vorens wegens Andries Steymans ende Philips Meeuws gelt aen dese kercke vuyt syn huys gestaen ende gheleghen in de Gasthuysstraet alhyer, gecomen van Jan Van Hulsel jaerlycx vyer rinsgulden quod valet alhyer over de meer ghemelde twee jaeren vscheen annis predictis 't saemen ter somme van

VIII Gl.

Jan Baptista Van Meurs nomine uxoris, als erfgenaem van wylen Mr Geeraerd Wouters, by coope Mr Michiel van Beechaut ende syne kinderen, gelt jaerlycx vuyt syn huys, hof, ghestaen en gheleghen in de Otterstraet, gecomen van Jan Verdonck, alias Witrock, oost de wed. Sebastian Van Meurs de modo Augustinus van Meurs, suyt de wed. Jan Diels ende west Christiaen Mallants ende noort de voors. straet, vyfthyen stuyvers jaerlycx ende alhyer voor twee jaeren vervallen ende verschenen gedurende des rendants administratie

I Gl. X st.

Adriaen Hermans, Jansone, over Carrelyen Gevaerts weduwe Jerstmael van Matthys Wiercx rietmacker gelt aen dese kercke vuyt haeren acker aen 't sand, gecomen van

den voors. Matthys, 's jaers twee potten weyn, te betalen met acht stuy den pot, compt alhyer voor de gemelde twee jaeren des rendants bedieninghe verschenen anno 1687 ende sesthyen hondert acht en tachtentich. 1 gl. XII st.

Item Jan Maes over Cornelis Dyckmans Boschwachter tot Merxplas gelt aen dese kercke eene renthe van sesse guldens ende vyff stuyvers vuyt syne landen gespecificeert synde inde constitutie brieven die gepasseert syn voor Schepenen van Merxplas op den vyfsten Juny 1647, vschynende 's jaers op gelycke saisoene ende alhyer pro annis voors. mits presiese betaelinghe als in de voors. reeckeninghe ter somme van

X gl.

Margriet Noodens weduwe wylen Francois Geerts gelt jaerlycx aen dese kercke eene renthe van twelf guldens ende thynen stuyvers volghens de rentbrieff gepasseert voor Schepenen deser voorschrevene vryheydt op den sevensten september 1672, gehipoteceert op haer huys, hof in de Gasthuysstraet genaempt de dry Swaentiens, comende van seeckere renthe die Jan Anthonissen aen dese kercke plochte te gelden quod valet alhyer mits presiese betaelinghe voor twee jaeren

XX gl.

Item Jan ende Pecteer Theeuwes Hendricksone opt Schorvoirt gelden aen dese vs. kercke eene renthe van negen guldens seven stuyvers eenen halven, gesproten van seeckere erfrenthe ten capitale van hondert ende vyertich gul, die de weduwe ende kinderen van Cornelis Van De Moer aen dese kercke hebben gegolden ende by hun geredimeert op den derthyenden Decembris 1677, aen den kerkmeester Jacobus Schryvers, synde nu de voors. capitale mits augmentatie van thynen gul door denselven kerkmeester vuyt de penninghen van dese kercke daertoe ghedaen, hondert

ende vyftich guldens, blykens schepene Register in dato als boven ende de incynemente brieve daer vuyt ghelicht, dus compt over de twee jaeren ghevallen in den voors. administratie te weeten 13 Decembris 1687 ende 1688 mits pre-
siese betaelinghe XVI gl.

2de somme monteert 85-2 1/4.

Anderen ontfanck ten behoeve der voors. kercke, vervallen over de rechten van Begraeffnisse ende vuytvaerden geschiedende met het groot geluyt der voors. kercke waervoren betaelt, veryscht mits het hergieten ende verbeteringhe der clocken in conformiteyt der ordonnantien daerover gemackt, thyen guldens, ingevalle de vuytvaerden alsdan mede geschiet, ende geschiedende de vuytvaert appart, daer voor thyen gul eens.

In den jerste het waschlichte tot dese begraeffnisse ende is niet minder als dertich ponden waschlicht.

Item van de plaetse der begraeffnisse in de kercke moet betaelt worden dry gul ende twelf stuyvers.

Item voor het gebruyck van het beste Baerleet deser kercke over de begraeffnisse de somme van twintich stuy ende soo langhe 't selve op de baere leyt daeghs twee stuy.

Item voor 't gebruyck van 't swert baerleete ten daeghe van de begraeffnisse vyfthyen stuy.

Ende soolanghe 't selve leyt op de baere, van den graefdach twee stuyvers.

Item voor het gebruyck van het gemeyn swert baerleet met een swert kruys over de begraeffnisse vyer stuyvers ende soo langhe tselve leyt op de baere, daeghs eenen stuy.

Inden jersten blyckens en achtervolgens den notitieboek ende manuale des rendants ghehouden over de rechten deser kercke compe-

teren over het groot gheluyt, soo heeft denselven op den Jersten november XVIIc ende sevenentachtich ten prouffyte van dese kercke ontvanghe over de rechten van de begraeffnis van Sr Anthoni Vloers out Schepene ende Borgemeester soo over het groot gheluyt, gebruyck van het baerleet als andersints 't samen ter somme van twee en dertich guldens dico XXXII gl.

Item soo stelt de voors. rendant alhyer voor ontfanck eene somme van negen en twintich guldens die denselven heeft ontfanghen in voldoeninghe van rechten over het voors. groot gheluyt als gebruyck van het beste baerleet gediend hebbende tot de begraeffnisse van Sr Balthazar Mallants gewesen schepene ende Aelmoessenier deser voors. vryheydt geschiedt op den derden February XVIIc acht en tachtich, naerder blykens de manuale des rendants, et dico XXIX gl.

Item op den zes en twintichsten Feb. anni voors. begraven met het voors. groot gheluyt jouff. Sweerts Wed. wylen Sr Van Rysewyck ghestorven op het Beggynhoff compt voor het recht daer van als de plaetse ende baerleet ter somme van sesthyen guldens ende twelf stuyvers die den rendant is brengende voor ontfanck, et dico XVI gl. XII st.

Item Juxta manuale voors. ontfanghen den elfsten Meert Anni voors voor het baerleet gediend hebbendo tot de begraeffnisse van Eerw. heer Guilielmus Dierckx gewesen Canonick alhyer ter somme van dry guldens, dico III gl.

Item volgens den meergemelden manuale soo bevint men dat den rendant heeft geprouffiteert van de begraeffnisse van Helena Van Meurs, Wed. Hendrick Dieis eene somme van twintich gul ende vyerthyen stuy ende dat in voldoeninghe van de rechtscosten soo over het gheluyt, plaetse in de kercke als gebruyck van het baerleet die in

conformiteyt van den voors. manuale in date sevenste May 1688 worden ingestelt voor ontfanck XX gl. XIII st.

Item compt alhyer voor ontfanck eene somme van vyer en dertich guldens thyen stuyvers by den rendant geproufiteert over de begraeffnisse van wylen Sr Christiaen Mallants, in syn leven geweest synde voorschepene en Almoessenier deser voors. stadt gheschiet den achtthynden May 1688 ende dat soo over gheluyt en baerleect en 't behangen van bay, quod valet ingevolge de voors manuale XXXIII gl X st.

Daerenboven op den sesden Juli van den jaere voors. is met het gheluyt Jouff. Cavens gestorven op het Begghynhoff alhyer daertoe gebreyckt hebbende het baerleect, compt 't saemen met de plaetse in de kercke als andersints, blyckens de manuale des rendants eene somme van sesthyen guldens ende twelf stuy dico XXI gl. XII st.

Mede soo stelt ende brengt de voors. rendant alhyer voor ontfanck eene somme van twee en twintich guldens twelf stuy, die den rendant heeft ontvanghen van de begraeffnis van Jouff. Van Der Vorst, gheschiet met groot gheluyt, gebreyck van het baerleect ghedurende het dertichste als andersints conform den voors. manuale de date 13 Juny 1688, dus dico. XXII gl. XII st.

Den 25 Juny Anni voors. heeft den voorgenoempden rendant ontvanghen van neghenmael te luyen methet voors. groot gheluyt met het recht van het baerleect van hiere Baron Van Leeftdael de somme van dertich guldens enthyen stuy, quod valet juxta meergemelde manuale XXX gl. X st.

Inghevolgheden voornoempden manuale soo bevint men dat den rendant heeft geprofiteert over het jeerste gheluyt over de begraeffnisse van wylen Jouff. Mallants Begghyntien geschiet den vyerden July anni 1688 quod valet ter somme

van twelf gul thyen stuy dico XII gl. X st.

Mede soo stelt ende brought de voors. rendant alhyer voor ontfanck eene somme van twintich gul en twelf stuy die den rendant heeft ontvanghen van de begraeffnisse van Anthoni Vloers ghegraven den seventhyensten Aug. 1688 met het beste baerleect in de voors. kercke quod valet als voor XX gl. XII st.

Daerenboven soo stelt en brengt den voors. rendant voor ontfanck eene somme van twee en dertich guldens en twelf stuy, ende dat over de begraeffnisse van Jouff. Elisabeth Pauly, wed. wylen Mr Gysberth Cleymans geschiet met het groot gheluyt op den 23 novembris 1688 ende daertoe gehruyckt het beste baerleect alsmede noch sesse reysen extraordinaris ende de plaetse in de kercke conform en manuale des rendants. XXXII gl XII st.

Item op den twelfsten February 1689 is begraven Jouff. Babara De Roy, ende daertoe gebreyckt het jerste gheluyt waerover den rendant ten proffyte deser kercke is bringende voor ontfanck ter somme van X gl.

Item soo stelt ende brought de voors. rendant voor ontfanck eene somme van vyffen twintich gul ende twelf stuy ende dat over de begraeffnisse van Jouff. Mari Noodens, huisvrouwe van Sr aat: Claessens gheschiet op den 23 Feb. 1689 ende daertoe gebreyckt het beste baerleect, plaetse in de kercke, alles conform den manuale et dico. XXV gl. XII st.

Item den 19 May Anni voors. soo bevint men dat den rendant heeft ontvanghen van de begraeffnisse van huysvrouwe van Sr Peeter Van Meurs ter somme van vyeren twintich gul ende sesthyen stuy hebbende gehat het groot gheluyt, Baerleect ende plaetse in de kercke, gelyck den manuale sulcx voorders is aenwysende dico XXIII gl. XVI st.

Daerenboven op den 31 May anni voors. is met het groot gheluyt begraven de huysvrouw van den notaris Croonenboom, daertoe gebruyekt hebbende het beste baerleet voor het dertichste alsmede voor de plaetse in de voors kercke XXII gl. XII st.

3. Somma monteert 354-4.

Anderen ontfanck ten behoeve deser voors. kercke vervallen over de rechten van de begraeffnisse ende vuytvaerden geschiedende met het tweede gheluyt waerover in conformiteyt der ordonnantie ghemaect met het hergieten ende verbeteren derselve clocken wort betaelt als wanneer de vuytvaert ende begraeffnissen 't saemen geschieden de somme van vyer guldens ende geschiedende de vuytvaert appaert eene somme van vyff guldens ende moeten hyer over worden gebruyekt achthyen ponden waschlicht maer soo de begraeffnisse op den kerckhove gheschiet soo gestaet men met twelff ponden waschlicht.

Voor de begraeffnisse ende plaetse in de kercke ende gebruyek van het baerleet wordt betaelt alsvoor gheluyt ende jerst deghene begraven synde in de kercke.

In den jersten heeft den rendant op den 28 aug. 1687 ten proufyte van dese kercke ontvanghen eene som van seven guldens ende twelff styvers ende dat in voldoeninghe van het tweede gheluyt ende de plaetse in de kercke, conform des rendants manuale gedient hebbende tot de begraeffenis van Mr. Van Schaluynen Nicolaessone, dus comt hyer voor ontfanck VII gl. XII st.

Item op thyenden february is begraven de weduwe Jan Castelyns daertoe gebruyckt het voors. goede gheluyt, de

plaetse in de kercke alsmede het baerleet, alles inghevolghe de meerghemelde manuale 't saemen ter somme van thyen Guldens ende achthyen stuyvers dico . . . X gl. XVIII st.

Daerenboven blyckens den voors. manuale soo heeft de voors. rendant ontfanghen twelff guldens twee stuyvers in voldoeninghe van de kerkerechten soo over het 2de gheluyt, plaetse in de kercke, alles gediend hebbende tot de begraeffenis van Hendrick Van den Bergh, alsmede tot desselfs dertigste geschiet den drijentwintigsten Feb. Anni vs. quod valet. XII gl. II st.

Gelycke somme heeft den voorgenoempden rendant ontfanghen in voldoeninghe van het recht over het tweede gheluyt, plaetste in kercke, baerleet tot de begraeffnisse, alsmede tot het dertichste van de huysvrouw van S. Geeraert Dionys. XII gl. II st.

Item comt hyer voor ontfanck eene somme van seven guldens twaelf stuyvers, die den rendant heeft ontfanghen voor kerckerechten soo van het tweede gheluyt als plaetse in dekercke ghedient tot de begraeffnisse van Marcelis Van den Berghe, jonghman, geschiet den thyenden April 1688, dus dito. VII gl. XII st.

Item op den vijften July anni voors. is begraven de huysvrouw Van Adriaen Castelyns daertoe gebruyekt het voors. tweede gheluyt alsmede de plaetse en de het baerleet, daer de voors. rendant heeft ontfanghen ter somme van neghen guldens ende twee stuyvers, dico. . . IX gl. II st.

Daerenboven blykens den voors. manuale soo heeft de rendant ontfanghen twelff guldens twee stuyvers in voldoeninghe van de kerckerechten soo over het tweede gheluyt, plaetse in de kercke, van het baerleet ende dertichste als gedient hebbende tot de begraeffnisse van de huis-

vrouwe van Jan Wouters Van Beeck gheschiet den vyfden september anni voors. dico XII Gl. II st.

Item den 22 Juny van den voors. jaere ontfanghen over de kerckerechten van den sone van Wouter De Wilde soo over het gheluyt als de plaetse, de somme van seven gulden ende twelf stuyvers, dico VII Gl. XII st.

Item op den vyerden January 1689, is begraeven met het tweede gheluyt Cornelis Van De Plas, denwelcken tot syne begraeffnisse heeft ghehadt een plaetse in de kercke alsmede het baerleet quod valet ten advenante van de ordonnantie daer op gestatueert ter somme van neghen gul. twee stuy.; dico IV Gl. II st

Daerenboven compt alhyer voor ontfanck eene somme van neghen guldens ende twee stuy; by den rendant ontfanghen over de rechten, soo over het tweede gheluyt als de plaetse in de kercke, gedient tot de begraeffnisse van de huysvrouw van Guilliam Diels Janssone, geschiet den 22 January 1685, blykens de voors. manuale, dus dico IX Gl. II st.

Ghelycke neghen guldens en twee stuy heeft den rendant ontfanghen van de begraeffnisse van Mr Jan De Graeff chirursyn ende dat in voldoeninghe van het voors. tweede gheluyt, baerleet als de plaetse in de kercke, naerder blykens de manuale des rendants, de date 13 Meert 1689, dus alhyer IX Gl. II st.

Daerenboven blykens de voors. manuale soo heeft de rendant ontfanghen wederom neghen gul. twee stuy.; in voldoeninghe van de kerckerechten, soo over het tweede gheluyt als gebruyck van het baerleet als andersints, alles ghedient hebbende tot de begraeffnisse van Jan Devisser, gheschiet den 19 Meert anni voors. dus alhyer IX Gl. II st.

Item op den twelfsten April anni voorschreven is be-

graeven de huisvrouw van Mattheus Ooms met het voors. tweede gheluyt ende daertoe gebruycht het baerleet, compt 't saemen met de plaetse in de kerke, ingevolge den manuale des rendants ter somme van neghen guldens twee stuy. IX Gl. II st.

Item compt hyer voor ontfanck eene somme van twelf gul. twee stuy.; die den rendant heeft ontfanghen in betaelinghe van de rechten soo van gheluyt, plaetse in de kercke ende ghebruyck van het baerleet gedurende het dertichste, gedaen tot de begraeffnisse van Jan Pauwel Van Der Vorst, gheschiet den 30 April anni praedicti, dus dico XII Gl. II st.

Item compt alhyer voor ontfanck eene somme van seven gulden twelf stuy. die den rendant heeft geprofiteert van de begraeffnisse van den sone van Jan Peeters, hebbende gehat het tweede gheluyt, alsmede de plaetse in de kercke, begraeven den 16 May 1689, quod valet als voor VII Gl. XII st.

Daerenboven blykens den voors. manuale soo heeft den rendant ontfanghen twelf gul. en twee stuy in voldoeninghe van de kerckerechten soo over het tweede gheluyt, plaetse in de kercke alsmede het baerleet tot het dertichste ghedient hebbende tot de begraeffnisse van Anthoni Colengheschiet den 18 May 1689, quod valet XII Gl. II st.

Item op den 17 Juny 1689 is begraeven Willem Heyligher, costaert met het voors. tweede gheluyt ende daertoe gebruyckt het baerleet, het dertichste ende de plaetse in de kercke inghevolghe de manuale en ten profijte deser kercke wort vuytghetrocken ter somme van XII Gl. II st.

4* somma monteert 168 Gl. 10 st.

Anderen ontfanck van het tweede gheluyt, begraeven op het kerkhof als volgt :

In den jersten blykens den manuale des rendants soo bevint men dat op den 19 feb. anni 1687 is begraeven met het voorschreven tweede gheluyt op het kerckhoff deser parochie ende daertoe gehat hebbende het baercelet, de vrouw van Jan Celen waer vorens den rendant heeft geprouffiteert 't ghene alhyer wort gestelt voor ontfanck 't saemen ter somme van vyff guldens thyen stuyvers, dico V Gl. X st.

De rendant stelt alnoch voor ontfanck eene somme van vyff guldens thyen stuyvers die deselve heeft ontfanghen voor het tweede gheluyt en beste baercelet ghedient hebbende tot de begraefnisse van de huysvrouwe van Peeter Aelbrechts begraeven den 19 october anni voors. dico V Gl. X st.

Daerenboven compt alhyer voor ontfanck de somme van vyff gulden thyn stuy by den rendant ontfanghen over de rechten soo over het tweede gheluyt als over het baercelet ghedient hebbende tot de begraefnisse van Govart Janssens van Lissom gheschiet den 9 november anni sesthyen hondert en seven en tachtentich, blykens de meergemelde manuale, dus hyer V Gl. X st.

Inghevolghe de voors. manuale des rendants soo bevint men dat den rendant heeft ontvangen in voldoeninghe van het recht van het tweede gheluyt en baercelet de somme van vyff gul. thyn stuy., alles gheschiet tot de begraefnisse van Nicolaes Wouter Hemelers de dato 9 november anni vs. dico V Gl. X st.

Item op den 22 november desvoors. jaere is begraaven de huysvrouwe van Adriaen Herremans met het voors. tweede gheluyt en baercelet, quod valet ten profijte als voor V Gl. X st.

Mede soo stelt ende brengt den voors. rendant alhyer voor ontfanck ter somme van vyff gul. ende vyf stuy. by hem ontfanghen vande rechten van het tweede gheluyt ende waschlichte ghedient tot de begraefnisse van synen..... knecht in de seven sterre, begraaven in het Gasthuys alhyer den 22 novem-

ber anni voors. dus hyer. V Gl. V st.

Mede op den elfsten Januari 1688 heeft den rendant ontfanghen van het recht over het tweede gheluyt ende gebruyck van het baercelet, ghedient hebbende tot de begraefnisse van Jan Herremans conform des rendants manuale, 't saemen ter somme van vyff gull. ende thyen stuy. et dico. V Gl. X st.

Item op denzelven dach is begraaven Michiel Vlamincx daertoe gebruyckt het tweede gheluyt ende baercelet daer voors. denselven heeft ontfanghen ter somme van vyff gul. ende thyen stuy. die 't selve is brengende voor ontfanck et dico V Gl. X st.

Item op den 14 augusti anni predicti is begraaven met hetselve gheluyt Johan Hooghaerts ende daer toe gebruyckt het baercelet compt saemen als boven ten profijte, valet V Gl. X st.

Mede soo heeft den rendant noch geprouffiteert voor het baercelet gheemployeert tot het dertichste van Matys Vos, gestorven tot Aken de somme van dry guldens, dico III Gl.

Ghelycke somme van vyff guldens thyen stuyvers compt alhyer voor ontfanck als den rendant heeft geprouffiteert over het recht van het tweede gheluyt als gebruyck van het baercelet, juxta manuale, ghedient tot de begraefnisse van wylen Peeter-nel Emerix op den 2 december V Gl. X st.

Item op den derthiyenden feb. 1689 heeft den rendant ontfanghen van de begraefnisse van Huybrecht Van Der Bempden eene somme van vyff gul. ende thyen stuy. ende dat in voldoeninghe van de rechten van tweede gheluyt ende baercelet, quod valet juxta manuale V Gl. X st.

Item den negen en twintigsten January 1689 ontfanghen over het recht van het tweede gheluyt van den sone van Wouter Ryns ter somme van vyer gul., dico III Gl.

Item den negensten feb. is met het selfde gheluyt begraaven

ende daertoe oock ghebruyckt het baerleet compt 't saemen ter somme van vyff guldens thyen stuyvers V Gl. X st.

Item op den 8 Meert is begraeven Gommaer Vermeulen hebbende tot syne begraefnisse gehat het tweede gheluyt met het baerleet, quod valet ten proufijte deser voors. kercke ter somme als voor V Gl. X st.

Daerenboven soo stelt den voors. rendant alhier voor ontfanck eene som van vyff gul. thyen stuy. die denselven heeft ontfanghen van de rechten soo van het tweede gheluyt als ghebruyck van het baerleet ghedient hebbende tot de begraefnisse van Jan Michielsens gheschiet op den 13 April anni voors. d'welck compt te monterem als voor V Gl. X st.

Item den 27 April alnoch ontfanghen over het tweede gheluyt ende baerleet ghedient hebbende tot de begraefnisse van Wouter Loomans de somme van vyf gul. thyen stuy. dico. V Gl. X st.

Ghelycke somme van vyff gul. thyen stuy. compt alhier voor ontfanck als den rendant heeft geprofiteert over het voors. recht van het tweede gheluyt ende gebruyck van het baerleet ghedient hebbende tot de begraefnisse van Peeter Sas. gheschiet op den 14 May anni voors. quod valet V Gl. X st.

Item op den 28 May is begraeven met het selfde gheluyt de vrouwe van Dionys Van Kerckhove, ende daertoe ghebruyckt het baerleet compt 't saemen als boven ter somme van vyff gul. thyen stuy. V Gl. X st.

Item den 22 Juny anni voors. ontfanghen van het recht van het tweede gheluyt tot de begraefnisse gheschiet voor de sone van Abraham Wouters de somme van III Gl.

Item alnoch ontfanghen over het recht van het tweede gheluyt van Corn^e Vos Beghynthien alhier ghestorven den 17 november 1688, ter somme van vyer guldens, dico III Gl.

Item den elfsten January anni 1688 begraeven Elisabeth De Brouwer, Begghyntien alhier met het tweede gheluyt ende daervoor ontfanghen volgens het gestatueerde, ter somme van III Gl.

Item den 28 Januari anni voors. is begraeven Catharina Anthonissen Begghynthien alhier met het tweede gheluyt ende daervoor insgelyckx ontfanghen ter somme van vyer gul. die den rendant is brenghende voor ontfanck, quod valet III Gl.

Item alnoch ontfanghen over het recht van het tweede gheluyt van Anna Vucghs Begghynthien alhier gestorven den sevensten May anni voors. de somme wederom van III Gl.

Item den 27 July anni vs. begraeven Cornelia Aerts, Begghynthien, met het tweede gheluyt ende daervoren insghelyckx ontfanghen de somme van III Gl.

Item alnoch ontfanghen over het recht van het tweede gheluyt van Jenneken Loots Begghyntien alhier gestorven den 25 feb. 1689 ter somme van vyer gul. quod valet ten proufijte ut ante III Gl.

Item den 8 Meert anni praedieti ontfanghen over het recht van het tweede gheluyt over de begraefnisse van Anna Goelen Begghynthien ter somme van III Gl.

Alsmede ontfanghen by den voors. rendant gelycke vyer guldens over recht aen het tweede gheluyt over de begraefnisse van Maria Aerts Begghyntien gheschiet den thiyenden Meert anni voors. III Gl.

5. Somma monteert 436.5

Anderen ontfanck by den rendant genoten ende geprouffteert ten behoeve deser kercke van de kinderen worden begraeven in de kercke met het derde gheluyt, alles blykens den manuale des rendants, ende is als volght :

In den jersten soo brengt den rendant alhier voor ontfanck de somme van vyffguldens seventhyen stuy. geprovencert van 't recht van 't cleyn gheluyt en plaetse in de kercke als andersints tot de begraefenis, de date 24 Decem-ber 1687, van het kint van notaris Dierckx, blykens ut ante V Gl. XVII st.

Daerenhoven soo compt alhier voor ontfanck eene somme van dry guldens twelf stuy. die den rendant heeft geprofitceert over de begraefenisse van het kint Johanna Van Wouwer heb-bende de plaetse in de kercke ende het derde gheluyt gehad, quod valet (mits den behoefte was daer toe staende hadde gele-vert) den 2 Januari 1688 III Gl. XII st.

Item den 6 January anni voors. is begraeven het kint van Peeter Van Eynde met het derde gheluyt, hebbende ghehat de plaetse in de kercke, maer heeft syn eyghen was ghedaen, quod valet ten advenante als in den voorgaenden post ter somme van dry gul. twelf stuy. dico III Gl. XII st.

Item by den rendant ten behoefte van de kercke alhier op den 6 January alnoch geproufiteert ter somme van vyff gul. seventhyen stuy. et hoc over de begraefplaetse, waslicht ende gheluyt van het kint van den heere advt. Snaets, quod valet V Gl. XVII st.

Item ontfanghen op den 12 January anni voors. over de kerckerechten van het kint van d'heere Adr. Cleymans de som-me van vyffguldens elf stuy. dico V Gl. XI st.

Den 19 feb. anni voors. ontfanghen van het recht van 't derde gheluyt, plaetse in de kercke ende waslicht ghedient heb-bende tot de begraefenisse van het kind van heere doctor Goy-vaerts, de somme van V Gl. XVII st.

Gelycke vyff gul seventhyen stuy heeft de voors. rendant op den 6 Juny geproufiteert van de kercke rechten van het kint van Dierck Janssens, dico V gl. XVII st.

Item den 13 Juny anni voors. alnoch ontfanghen over het

recht van het kint van Guilliam Diels de somme van vyff gul seventhyen stuy, dico V gl. XVII st.

Alsmede op den 8 september anni voors. ontfanghen van de kercke rechten van het kint van den heere Van De Plas ontfan-gher van synce majt innecomende ende vuytgaende rechten de somme van vyff gulden seventhyen stuy. dico V gl. XVII st.

Ghelycke somme van vyff gul en seventhyen stuy ontfanghen over kercken rechten van het kint van hem rendant op den een en twintichsten september dico V gl. XVII st.

Item ontfanghen op den 23 november anni vs. ghelycke som van vyff gul ende seventhyen stuy et hoc over recht van de ker-cke van het kint van Jan Van De Wouwer, dico X gl. XVII st.

Item den 3 December anni vs. ontfanghen voor kerckenrechten van het kint Hendrick De Beer ghelycke som van V gul ende seventhyen stuy, dico V gl. XVII st.

Item volghens des rendants manuale soo bevint men dat den-selven ten behoefte als voor heeft geproufiteert ter somme van vyff gul seventhyen stuy et hoc over kerckenrechten van het kint Sr Anthoni Claessens gheschiet op den 20 feb. 1689 dico V gl. XVII st.

Den 22 feb. anni vs. ontfanghen ghelycke vyff gul en seven-tyen stuy over kerckerechten van het kint van Geeraert Dierckx dico V gl. XVII st.

Item den 16 May ontfanghen over kerckenrechten van het kint van Peeter Van Meurs, de somme van vyff gul ende seven-tyen stuy, dico V gl. XVII st.

Item den 16 Juny anni vs. ontfanghen over de kerckenrechten van het kint van den heere advocaet Smets ter somme als voor V gl. XXII st. G Somma monteert 88-16.

Anderen ontfanck, de kercke competerende van de kinderen
de ghene op het kerkhoff'syn begraeven als volgt :

In den jersten ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Nicolaes Vueghs et hoe op den 18 aug.	XII st.
Item den 30 september 1687 ontfanghen van het kint Diereck Dergent	XII st.
Item den 20 october anni vs. ontfanghen voor kerckenrechten van het kint van Christiaen Brauwvers	XII st.
Item op den 24 november ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Thomas Lokermans, dico	XII st.
Item ontfanghen den 26 november anni vs. voor kerckenrechten van het kint van Diereck Castelyns.	XII st.
Item den 24 December ontfanghen van kerckenrechten van het kint Anthoni Poels de somme van	XII st.
Ontvangen den 6 January 1688 van kerckenrechten van het kint Jan Luytgaeren.	XII st.
Item den 12 January ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Cornelius Peeters.	XII st.
Item den 14 January anni vs. van het kind Peeter Joris.	XII st.
Item den 17 feb. ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Jan Loix.	XII st.
Item den 20 feb. ontfanghen van het kint Jan Janssens	XII st.
Item den 22 feb. ontfanghen van het kint Jan Broes.	XII st.
Item den 10 Meert anni vs. van het kint van Michiel Michielsens.	XII st.
Item den 18 Meert van het kint van Peeter Van Loon ontfanghen.	XII st.
Den 20 Meert anni vs. van kerckenrechten van het kint Leonard Go-vaerts.	XII st.
Item den 20 Meert anni vs. ontfanghen voor kerckenrechten van het kint van Peeter Winnen.	XII st.
Den 17 May ontfanghen van het kint Louwie Abroes twelf stuy dico.	XII st.
Item den 4 Juny anni vs. ontfanghen van het kint van Matheeuwes Van	

Immerseel.	XII st.
Item den 18 Juny van het kint Dielis Adriaensen.	XII st.
Item den 2 July anni voors. van het kint van Dominicus Van Herck.	XII st.
Item den 13 July ontfanghen van het kint Peeter Verdoneq.	XII st.
Item den 2 october anni voors. ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Gielis Geerts.	XII st.
Item 9 november van het kint Jan Bap. Van Broeckheven.	XII st.
Item den 15 november van het kint Ad. Covins.	XII st.
Item den 24 December over het kint van Jan Loix.	XII st.
Item den 2 feb. 1689 ontfanghen van het kint Corn. Anthonissen.	XII st.
Item den 8 feb. van het kint van Michiel Kiert.	XII st.
Item den 28 May van het kint van Willem Danis.	XII st.
Den 12 Juny anni vs. ontfanghen van kerckenrechten van het kint van Corn. Veckens.	XII st.
Item by den rendant alnoch ontfanghen de somme van twelf stuy over het cleyn gheluyt geschiet den 28 July 1687 over de begraeffnisse van Hendrickx Beghyntien.	XII st.
Alsmede ghelycke twelf stuy over het gheluyt der begraeffnisse van Maria Haecx Beghyntien begraeven den jersten november 1687 dico.	XII st.
Item den rendant brenghet alnoch voor ontfanck de somme van twelf stuy geproufiteert over het gheluyt van Maria Aens Beghyntien begraeven den 23 May 1689.	XII st.
Item alnoch ontfanghen over het haereleet van Heyltien Caers enen gulden.	I gl.
Item alnoch ontfanghen voor het haereleet voor de huysvrouwe van Peeter Hermans.	I gl.
7 Somnia monteert 21-4.	

Anderen Ontfanck by den voornoempden rendant
ten behoeve deser kercke genoten met hetghene den

selven onder de diensten der misse ende de sermoonen met de schotel op diversche reyse ghedurende syns rendants administratie en bedieninghe heeft omme-ghelaelt ende van de goede Inneghesetene ende andere godtvruchtigho personen in de voors. schotel voor almosen ghenoten als volgt :

In den jersten vuytweysens ende blyckens den manuale des rendants soo bevint men dat denselven beghinnende syne administratie St. Jansdach in den midde somer ghedurende het restant van de maent van Juny 1687 ten proufyte van dese kercke met de schotel onder de sermoonen ende andere diensten Godts heeft ommeghelaelt eene somme van twee guldens thyen stuyvers die desvolghens voorcompt oock worden gestelt.

II gl. X st.

Daerenhoven inghevolghe den voors. manuale soo wort er bevonnen dat den ghemelden rendant in de volghende maent van July met syne ghesegde schotel heeft omme ghehaelt eene somme van seven guldens elf stuyvers, die hyer worden vuytgetrocken voor ontfanck et dico,

VII gl. XI st.

Mede soo compt alhyer voor ontfanck eene somme van seven gul ende seventhyen stuy die den rendant mede gheseyde schotel heeft ommeghelaelt ende dat in de maent van Augusti anni voors. die inghevolghe den voors. manuale alhyer worden vuytghetrocken.

VII gl. XVII st.

Ghedurende de volghende maent, wesende september, soo bevint men juxta aut dictum manuale, dat den voornoemden rendant net deselve syne schotel heeft ontvanghen eene somme van acht gul derthyen stuy, die alhyer worden inghebracht voor ontfanck et dico.

VIII gl. XIII st.

Item achtervolghens de voors. manuale soo bevint men dat denselven in de maent van october met syne schotel heeft omme-ghelaelt eene somme van sesse guldens twee stuy die den ren-

dant alhyer is brenghende voor ontfanck.

VI gl. II st.

Daerenhoven soo stelt denselven rendant alhyer: voor ontfanck, eene somme van twelff guldens neghen stuy die den rendant heeft geproufiteert met de gheseyde schotel, gedurende de volghende maent van november anni voors. naerder blyckens de ghereclameerde manuale, dico.

XII gl. IX st.

Vervolgens den voors. manuale, soo bevint men dat den voorgenoemden rendant in de maent van December met syne schotel heeft ommeghelaelt de somme van elf gul achthyen stuy die den rendant alhyer is brenghende voor ontfanck, et dico.

XI gl. XVIII st.

Vervolgens ende juxta manuale voors. soo compt te blycken dat den rendant met syne schotel ghedurende de maent January sesthyen hondert acht en tachtentich heeft ommeghelaelt eene somme van acht gul die denselven alhyer is brenghende ten proufyte ut ante, dico.

VIII gl.

Comende dan tot de maent van February anni voors. soo bevint men dat den voors. rendant vuyt deselve syne schotel heeft geproufiteert eene somme van seven gul ende neghenthyen stuyv. dico.

VII gl. XIX st.

Mede soo compt te blycken by de voorghenoemden manuale dat den rendant ghedurende de maent van Meert mits den vasten heeft ommeghelaelt ter somme van vyer en dertich gul eenen stuyver die den rendant is stellende voor ontfanck dico.

XXXIII gl I st.

Ghedurende de maent van April wesende de Paesdaeghen soo bevint men dat den rendant heeft ommeghelaelt eene somme van thyen gul twelff stuy quod valet ten proufyteals voor

X gl. XII st.

Daerenhoven heeft den voors. rendant in de volghende maent May anni voors. met syne schotel ommeghelaelt en daer vuyt geproufiteert eene somme van neghen gul achthyen stuy die

alhyer worden vuytgetrocken voor ontfanck, dico.

IX gl. XVIII st.

Juxta ante dictum manuale compt te blycken dat den rendant met syne voors. schotel ghedurende de maent van Juny heeft ommegehaelt eene somme van thyen gul acht stuy, dus compt voor ontfanck.

X gl. VIII st.

Item soo stelt den rendant alhyer voor ontfanck eene somme van vyff gul ende vyer stuy als denselven ghedurende de maent van July met syne gheseyde schotel heeft geprouffiteert blyckens als voor ende hyer wort vuytgetrocken et dico.

V gl. III st.

Item compt alhyer voor ontfanck eene somme van acht guldens elf stuy die den rendant heeft ontfanghen in de maent van Augusty conform den gereclameerden manuale et dico.

VIII gl. XI st.

Mede in de maent van september anni voors. soo bevint men vuytweysens ut ante dat den voorgenoempden rendant met syne ghemelde schotel heeft ommegehaelt eene somme van acht guldens neghen stuy die alhyer worden vuytgetrocken et dico.

VIII gl. IX st.

Daerenboven compt te blycken by den voors. manuale dat den rendant ghedurende de volghende maent october vuyt syne schotel geprouffiteert eene somme van derthyen gul en negenthyen stuyvers, dico

XIII gl. XIX st.

Item in de maent van November heeft denselven rendant ommegehaelt eene somme van vyff gul en de negenthyen stuy die in conformiteyt van den gemelden manuale alhyer worden inneghestelt voor ontfanck dico

V gl. XIX st.

Item soo stelt den voors. rendant alhyer voor ontfanck eene somme van thyen gul seven stuy die denselven ghedurende de maent van December met syne schotel heeft ommegehaelt, quod valet.

X gl. VII st.

Item soo brengt den voorgenoempden rendant alhyer voor ontfanck van twelf guldens die denselven heeft ontvanghen met

syne schotel ghedurende de maent January 1689, die desvolghens den manuale alhyer worden vuytgetrocken et dico

XII gl.

Item in de maent van february anni voors. heeft denselven rendant ommegehaelt eene somme van vyff gul ende dry stuy die volghens de aenwysingh des rendants manuale worden vuytgetrocken.

V gl. III st.

Mede ghedurende den vasten bevint men by des rendants manuale, dat den rendant met syne schotel heeft ommegehaelt ter somme van seven en veertich guldens ende neghen stuyvers die alhyer worden inneghestelt voor ontfanck, quod valet.

XLVII gl. IX st.

Item soo heeft alnoch ontfanghen met syne schotel ghedurende het Hooghteyt van Paesschen tot Belocken Paesschen endesaterdach daernaer ter somme van twelf gul vyerthyen stuy dico.

XII gl. XIII st.

Mede ghedurende de maent van May anni voors. heeft denselven rendant met deselve syne schotel ommegehaelt eene somme vyerthyen gul neghenthyen stuy, die denselven alhyer is brengende voor ontfanck, blyckens ut ante

XVIII gl. XIX st.

Eyndelyck ghedurende de resto van des rendants administratie in de maent van Juny 1689, heeft denselven geprouffiteert met syne schotel eene somme van vyff gul en thyen stuy quod valet.

V gl. X st.

8. Somma monteert 288-2.

Anderen ontfanck bij den rendant dezor ghenoten vervolgens zynen manuaelboeck geprouffiteert over 't ghene is geoffert ghedurende des rendants administratie bij de communicanten int becken voor den woyn hij hun ghenut op differente reysen.

In den jersten staet te wethen dat naer alle oude ghewoonten bij de kerk-

meesters van Sinte Peeter op hun caskens in de selve kereke alle sondaeghen ende feestdaeghen tot gerieff van de inneghestene en de communicanten oblatie, naer d'ontfanghen van de II. Communic gereet houden eenighe cleyne beeckers met weyn daer voor de ghemelde communicanten tot betaelinghe van geslethen weyn naer hunne devotio ghewoon elck eens int becken daer ontrent synde te offeren eenen penninck welcken volgens ende in dyen regarde soo bevint men dat den ghemelden rendant ghevolght hebbende zijne predecesseurs, ten proufyte van dese kereke int ghemelt becken beginnende van de maent van July XVIe sevenentachtentich tot de maent van December van denselven jaere in alles heeft gecouvreert de somme van XXX gl. XII st. II oorden, die in conformiteit van meerghemelden manuale alhyer worden inghestelt voor ontfanck et dico XXX gl. XII st. 1/2

Ende den rendant de gemelde ghewoonte met zijne voorn. administratie vervoeght hebbende soo compt te blycken vuyt den voorgenoemden manuael des rendants, dat ghedurende 't sedert de maent van January 1688 tot in de maand van Juny daer naest volghende den offer dye weghens de communicanten tot oblatie uit voorn. becken gedaen compt te montereren ter somme van vyertich gul sesse stuy die den rendant alhyer ten proufyte als voor is brenghende voor ontfanck et dico. XXXX gl. VI sl.

Item achtervolghens den voorn. manuale soo bevint men dat den ghemelde rendant vuyt het voors. becken 't sedert de maent July 1688, tot de maent Januari 1689 heeft geproufsteert ter somme van twintich guldens vyer stuy. die alhyer worden inneghestelt voor ontfanck en dico XX gl. IIII st.

Eyndelyck 't sedert de maent van January 1689 tot de leste maent van des rendants bedieninghe wesende Juny, bevint men juxta manuale voors. dat den rendant vuyt het voors. becken heeft ghetelt 't ghene als voor bij de communicanten was geoffert eene somme van vyftich guldens ende neghenthyen stuivers

die den rendant is brenghende voor ontfanck et dico. . . . I. gl. XIX st.
9^e Somma bedraecht 142-1 1/2.

Anderen onfanck over 't ghene der voorn. rendant heeft ghenoten ghedurende syne voors. administratie over ende ter saecken van ouden wasch weghens dese kereke aen vscheyde persoonen vercocht, als volght :

In denersten achtervolghens des voors. manuale des rendants, soo compt te blycken dat denselven ghedurende syne administratie ten proufyte van de voors. kereke heeft verkoght aen verscheyde persoonen 't ghene hyer te langh soude syn omme te verhaelen et hoc op vscheyde reysen, twee hondert ende tachtentich pont ghelen was, tot elf stuy het pont geproufsteert aen dese voors. kereke 't sedert 't Sint Jan 68 tot den vyff April 1688 't ghene alhyer wordt inneghestelt voor ontfanck ter somme van hondert vyer en vyftich gul. dico I^rLIII gl.

Item soo stelt ende brenghet den rendant alhyer voor ontfanck eene somme van hondert vyf guldens ende twelf stuyvers die denselven rendant over 192 pont van den ghelen was, 't sedert den vyffden April 1688 tot den vuytheynden Augusti anni voors., heeft geproufsteert ten behoeve als voor ende vercocht a raison van elf stuy het pont aen vscheyde persoonen in diversche reysen, meerder blyckens des gheroclameerden manuale, et dico I^rV gl. XII st.

Item blyckens des voors. manuale des rendants, soo bevint men dat den rendant heeft vercocht in vscheyde reysen aen diversche persoonen hondert vier en vyftig pont ouden geelen wasch, a elf stuy het pont aen dese voors. kereke ghecomen 't sedert den 18 Augusti anni voors. tot den twelfsten December daer naer quod valet juxta aut dictum manuale ter somme van vyer en tachtentich guldens vyertihyen stuy, dico. LXXXIIII gl. XIII st.

Item by den voors. rendant, gheduerende van den twelfsten December anni voors. tot den seventhyensten Meert daernaer vcoght te hebben hondert neghen en sestich pont ouden geien wasch ende dat aen diverse persooenen voor elf stuy het pont, alles blyckens de meergemelde manuale, comende hetselve ten proufyt als boven te beloopē ter somme van twee en neghentich gul. neghenthyen stuyv. dico. XCH gl. XIX st.

Eyndelyck soo heeft den voors. rendant ghedurende de seventhyensten Meert tot 't leste synder administratie vercooght de quantiteyt van hondert neghen en tsestich pont ouden gelen was, ende dat aen diverse persooenen alles naer te sien ende blyckende des voors. rendants manuale, tot elf stuy het pont quod valet te saemen ter somme van twee en tneghentich gul. neghenthyen stuy, dico XCH gl. XIX s.

Nota dat de rendant ghedurende syne administratie eghene witten was en heeft vcoght 't welck dient voor memorie.

10* somma monteert 330—4.

Anderen ontfanck by den rendant deser ghenoten over de hueringhe van gronden van erf aen dese kereke competerende.

Staet te welen dat dese kereke van Sinte Peeter is competerende seeckeren bempt ghenaeht den kereken bempt ghelegghen tot Papenbruggen die jaerlyckx in hueringhe heeft gebruyckt de wed. Frans Geerts voor en mits eene somme van twintich guldens compt ten proufyt van dese kereke te monteren over de tweejaerige administratie respectieue vschenen Kerssemisse 1688 en 1689 ter somme van vyertich guldens die vuytweysens des rendants manuale alhyer wort gestelt voor ontfanck et dico XL gl.

Item soo competeert dese kereke seecker Ackerken 't ghene jaerlycx in hueringhe is geldende ter somme van..... by de

voors wed. Frans Geerts quod valet voor de twee respectieue jaeren ter somme van memorie.

De taefele van den H. Geest alhyer debet jaerlycx aen dese kereke vyff stuy. van het jaerghetyde Mr Adam Van De Plas, quod valet voor de twee jaeren ter somme van X st.
11* somma monteert 40—10.

Anderen extraordinarischen ontfanck.

In den jersten soo heeft den voors rendant geproufiteert over de vercooghte meyen die in de kereke hebben ghestaen 't Kersmisse 1687 ter somme van dry guldens dico III Gl.

Item alnoch ontfanghen van Peeter Dillen de somme van twelf gul. vyff stuy van den vcoghten lindenboom ghestaen hebbende op het kerkhof alhyer aen de noort seyde, quod valet ten profijte als voor XII Gl. V st.

Item den 23 feb. 1687 ontfanghen van Jan van Schaluynen van de tacken van den voors. vcoghten boom ter somme van sesse guldens achtyen stuy, dico VI Gl. XVIII st.

Item soo compt alhyer voor ontfanck eene somme van vyff gul. dry stuy. 't ghene den rendant op den 15 April 1687 heeft ghelicht vuyt de offerblocken van 't heylig graff quod valet juxta notitien ter somme van V Gl. III st.

Item ontfanghen van de meyen ghedient hebbende 't Kersmis anni 1688 ter somme van III Gl. III st.

Item ontfanghen van Jan Aerts ter somme van vyff gul. thyen stuy et hoc over twee coopen sicaerhout quod valet ten profyte V Gl. X st.

Item in 't jaer 1688 alnoch bevonden in den offerblock van 't heyligh graff ter somme van seven gul. vyfthyen stuy 't ghene de voors. rendant alhyer is brenghende , VII Gl. XV st

Item alnoch ontvanghen van ouden Baey ter somme van ses-
thien stuyvers, dico XVI st.

Item bevonden in den grooten offerblock ter somme van der-
thien gul. ende twee stuy, quod valet ten proufyt als voor XIII Gl. II st.

Item ontvanghen van Sr Geeraert Loix de somme van vyff
gul. over een stuck van eenen ouden onbekenden sereke, quod
valet V Gl.

Item ontvanghen ter somme van dry guldens twee stuy over
cleyngheluyt soo van het kind Geert Fyen, Geert van Lissum
alsook over het drup van keersen op den Autaer van Ste Aponia
blyckens de voors. manuale, dico III Gl. II st.

Item by den rendant ontvanghen van Jacob Leemans voor
een jaer weydehuur mits het tweede jaer het Kerekhof was
ghesteent ter somme van dry guldens, blyckens ut ante . . . III Gl,
12. somme monteert 68-14.

Somma totalis van den ontfanck bedraecht ter somme van negenthien hon-
dert vyertich guldens, derthien stuyvers een blanck.

1940-44 3/4.

Aangezien de uitgebreidheid van den staat van uitgaven
dezen bundel al te lijvig zou doen worden, zullen wij dat stuk
een volgend jaar mededeelen.

